

PROSPEKT INFORMACYJNY DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU

WARSZAWA, 14 MAJA 2024 R.

PROSPEKT INFORMACYJNY DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU

Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA
Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa

pzu.pl/ikze
pzu.pl/ike

Podstawy prawne sporządzenia Prospektu informacyjnego: art. 189 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz § 3, § 5, § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie obowiązków informacyjnych funduszy emerytalnych.

Data decyzji Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie udzielenia zezwolenia Powszechnemu Towarzystwu Emerytalnemu PZU SA na utworzenie Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU: 22 listopada 2011 r.

Miejsce i data sporządzenia prospektu: Warszawa, 14 maja 2024 r.

SPIS TREŚCI

	PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA PROSPEKTU	1
	WARTOŚĆ JEDNOSTKI ROZRACHUNKOWEJ	2
1	INFORMACJA ZARZĄDU TOWARZYSTWA	3
	WYNIKI DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ I OPIS RYZYKA INWESTYCYJNEGO DFE PZU	5
2	STATUT DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU	13
3	ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU	25
4	SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA	40
5	OŚWIADCZENIE DEPOZYTARIUSZA	44

WARTOŚĆ JEDNOSTKI ROZRACHUNKOWEJ

wartość jednostki rozrachunkowej na dzień:

– rozpoczęcia działalności przez Fundusz (18.01.2012 r.)	10,00 zł
– ostatniej wyceny w roku obrotowym (31.12.2023 r.)	33,27 zł
– ostatniej wyceny w roku obrotowym poprzedzającym wycenę o 3 lata (31.12.2020 r.)	28,20 zł
– ostatniej wyceny w roku obrotowym poprzedzającym wycenę o 5 lat (31.12.2018 r.)	26,84 zł
– ostatniej wyceny w roku obrotowym poprzedzającym wycenę o 10 lat (31.12.2013 r.)	19,78 zł

wysokość stopy zwrotu osiągnięta przez DFE PZU:

– za ostatnie 3 lata (31.12.2020 r.–31.12.2023 r.)	17,979%
– za ostatnie 5 lat (31.12.2018 r.–31.12.2023 r.)	23,957%
– za ostatnie 10 lat (31.12.2013 r.–31.12.2023 r.)	68,200%

1 INFORMACJA ZARZĄDU TOWARZYSTWA

SZANOWNI PAŃSTWO,

przedstawiamy Państwu najważniejsze informacje dotyczące działalności **Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU (DFE PZU)** w 2023 roku.

Z satysfakcją pragniemy podkreślić, że jesteśmy jednym z największych funduszy na polskim rynku dobrowolnych funduszy emerytalnych pod względem liczby członków oraz wartości zgromadzonych aktywów. Powyższe znajduje potwierdzenie w informacjach publikowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

SYTUACJA RYNKOWA I WYNIKI INWESTYCYJNE DFE PZU

Rok 2023 był bardzo dobrym okresem dla rynków finansowych zarówno akcyjnych jak i obligacyjnych. Charakteryzował się znaczną zmiennością, na co wpływ miała zarówno sytuacja gospodarcza jak i geopolityczna. Rynki akcji dynamicznie rosły w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy roku. W sierpniu i wrześniu doszło do korekty, jednak od października powróciły znaczące wzrosty cen. Rynki finansowe pozytywnie odbierały działania banków centralnych, które ostatecznie latem zakończyły cykl podwyżek stóp procentowych. Spadająca szybciej od prognoz inflacja wpłynęła na oczekiwania dotyczące obniżek stóp procentowych, co korzystnie wpłynęło na wyceny zarówno akcji, jak i obligacji. Czynniki geopolityczne, takie jak ciągle trwająca wojna w Ukrainie i atak Hamasu na Izrael, nie wpłynęły istotnie na nastroje inwestorów, a w konsekwencji i na stopy zwrotu z aktywów finansowych.

Główny indeks giełdy warszawskiej WIG wzrósł w 2023 roku o 36,5% a WIG30 o 32,9%. Również obligacje skarbowe zyskały na wartości. Krajowy indeks obligacji skarbowych – „TBSP.Index” wzrósł w tym samym okresie o 12,8%.

Lepsze zachowanie polskiego rynku akcji związane było m.in. z nieoczekiwaną obniżką stóp procentowych przez NBP i wynikiem wyborów parlamentarnych.

W tym środowisku DFE PZU wpracował bardzo dobre wyniki inwestycyjne. Stopa zwrotu DFE PZU wyniosła 23,8% i była o blisko 1 punkt procentowy wyższa niż wyznaczona dla DFE PZU stopa odniesienia. Efektywność produktów emerytalnych, z uwagi na ich długoterminowy horyzont inwestycyjny, należy oceniać przede wszystkim w długiej perspektywie czasowej. Dlatego warto zwrócić uwagę na wzrost wartości jednostki rozrachunkowej od początku działalności naszego Funduszu. Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 18 stycznia 2012 roku (pierwszy dzień wyceny jednostki) wynosiła 10,00 zł, natomiast w dniu 29 grudnia 2023 r. (ostatni dzień wyceny jednostki w 2023 roku) wartość jednostki rozrachunkowej osiągnęła wartość 33,27 zł. Oznacza to, że wzrost wartości jednostki rozrachunkowej w tym okresie wyniósł 232,7%.

Stopa zwrotu DFE PZU

• 1 rok	(30.12.2022 r.–29.12.2023 r.)	23,82%
• 3 lata	(31.12.2020 r.–29.12.2023 r.)	17,98%
• 5 lat	(31.12.2018 r.–29.12.2023 r.)	23,96%
• 10 lat	(31.12.2013 r.–29.12.2023 r.)	68,20%

Źródło: Komisja Nadzoru Finansowego oraz obliczenia własne

DFE PZU dokłada wszelkich starań, aby jak najefektywniej inwestować powierzony mu kapitał. Należy jednak pamiętać, że historyczne wyniki inwestycyjne osiągnięte przez fundusz nie stanowią gwarancji uzyskania podobnych wyników w przyszłości. Szczegółowe informacje, w tym o ponoszonych kosztach oraz ryzykach związanych z członkostwem w DFE PZU są dostępne w prospekcie informacyjnym DFE PZU.

BUDOWA PRYWATNYCH OSZCZĘDNOŚCI EMERYTALNYCH

W utrzymaniu satysfakcjonującego standardu życia po zakończeniu aktywności zawodowej pomagają indywidualne rozwiązania emerytalne, takie jak **Indywidualne Konto Emerytalne (IKE)** oraz **Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE)**. Produkty te stanowią dodatkową formę długoterminowego oszczędzania w celu zabezpieczenia oszczędzającym w tych programach swojej przyszłości po osiągnięciu wieku emerytalnego.

WARTO PAMIĘTAĆ, ŻE:

Maksymalna wpłata na IKZE może być równa 1,2- albo 1,8-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego brutto w gospodarce narodowej na dany rok. Z wyższego limitu mogą skorzystać tylko osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Limity wpłat w 2024 roku wynoszą:

- **9 388,80 zł** – tyle maksymalnie można wpłacić w 2024 roku przy limicie 1,2-krotności przeciętnego wynagrodzenia,
- **14 083,20 zł** – tyle maksymalnie można wpłacić w 2024 roku przy limicie 1,8-krotności przeciętnego wynagrodzenia,
- **50 zł** – tyle wynosi minimalna jednorazowa wpłata na IKZE w DFE PZU.

Wpłaty na IKZE można odliczyć od dochodu w PIT.

IKZE to nie tylko dodatkowy sposób gromadzenia oszczędności w celu zwiększenia poziomu zabezpieczenia finansowego po osiągnięciu wieku emerytalnego, ale także coroczna ulga podatkowa przysługująca wpłacającym podatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych. Dzięki wpłacie na IKZE można uzyskać zwrot podatku albo obniżyć należne podatki.

Zapewniamy dostęp do konta online na pzu.pl.

Dzięki temu mogą Państwo zmienić lub uzupełnić dane zapisane na rachunku IKZE bez wychodzenia z domu. Wystarczy wolna chwila, dostęp do Internetu oraz dane do logowania (numer rachunku/login, hasło). Konto online w łatwy sposób pozwala: uzupełnić lub zmienić dane takie jak adres do korespondencji, adres e-mail oraz numer telefonu. Pozwala także zmienić hasło, ustawić przyjazny login, zmienić formę wysyłki informacji rocznej IKZE w DFE PZU, zmienić treść zgód marketingowych oraz poinformować o przysługującym limicie wpłat na IKZE.

DFE PZU jest obecne w serwisie „mojePZU” (moje.pzu.pl), prezentującym informacje o różnych produktach Grupy PZU. Mogą Państwo połączyć swoje konto online z tym serwisem. Aby połączyć konto online z serwisem „mojePZU” wystarczy zalogować się na konto online i wybrać przycisk „Przejdź do mojePZU”. „MojePZU” działa także w aplikacji mobilnej.

Zarząd Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU Spółki Akcyjnej

Wiktoria Braun
Prezes Zarządu

Marcin Majerowski
Wiceprezes Zarządu

14 marca 2024 r.

WYNIKI DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ I OPIS RYZYKA INWESTYCYJNEGO DFE PZU

DOTYCHCZASOWA DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA DFE PZU I STOPIEŃ REALIZACJI CELÓW USTAWOWYCH

Rok 2023 był już 12. rokiem działalności Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU (DFE PZU, Fundusz), który został zarejestrowany 12 stycznia 2012 roku. Fundusz utrzymuje pozycję jednego z liderów na rynku dobrowolnych funduszy emerytalnych pod względem zarówno powierzonych aktywów, jak i osiągniętych wyników inwestycyjnych.

Powszechnie Towarzystwo Emerytalne PZU SA (Towarzystwo) jako pierwsze rozpoczęło działalność na rynku dobrowolnych funduszy emerytalnych, pozyskując kolejnych klientów, którzy zdecydowali się nam zaufać i powierzyć pomnażanie swoich oszczędności na dodatkową emeryturę. Wartość aktywów netto Funduszu na dzień 29 grudnia 2023 roku osiągnęła poziom 754,12 mln zł. Towarzystwo zarządzające Funduszem ma duże doświadczenie na rynku kapitałowych produktów emerytalnych, wysoko wykwalifikowaną kadrę zarządzającą, jak również ugruntowaną i stabilną pozycję rynkową.

Towarzystwo daje swoim klientom możliwość skorzystania ze sposobu pomnażania środków w Funduszu na dodatkowe świadczenia emerytalne. Dokładamy największych starań, aby osiągać jak najlepsze wyniki, wykorzystując swoje doświadczenie w zarządzaniu funduszami emerytalnymi. Oferujemy naszym klientom najlepsze dostępne na rynku standardy obsługi, wykorzystując nowoczesne narzędzia i formy komunikacji.

Celem dobrowolnych funduszy emerytalnych, w tym DFE PZU, jest gromadzenie środków pieniężnych i ich inwestowanie z przeznaczeniem na wypłatę oszczędzającym po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego. Realizując wyznaczony cel, osoby, które decydują o sposobie lokowania aktywów Funduszu dążą do maksymalizacji wartości lokat przy określonym poziomie ryzyka inwestycyjnego. Zgodnie ze Statutem DFE PZU, neutralny poziom zaangażowania Funduszu w akcje wynosi 50% aktywów, przy maksymalnym dopuszczalnym zaangażowaniu na poziomie 80%. Na koniec 2023 roku akcje stanowiły 56,01% aktywów Funduszu. Wyższy udział akcji w portfelu Funduszu może powodować wyższą zmienność wartości jednostki rachunkowej Funduszu, szczególnie w krótkim okresie. Fundusz inwestuje powierzone środki w instrumenty finansowe zgodnie z ustawą o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych i Statutem DFE PZU. Celem inwestowania środków Funduszu jest długoterminowy wzrost wartości aktywów Funduszu dzięki wzrostowi wartości dokonywanych lokat. W procesie inwestowania stosujemy zasady polityki inwestycyjnej Funduszu i zasady minimalizacji ryzyka w celu ograniczenia możliwych wahań wartości aktywów netto.

Fundusz w 2023 roku, prowadząc politykę inwestycyjną, lokował aktywa głównie w polskich i zagranicznych akcjach spółek publicznych notowanych na rynkach regulowanych.

Udział akcji w aktywach Funduszu wyniósł 56,01% na koniec 2023 roku, wobec 59,95% udziału rok wcześniej. Fundusz ograniczał ryzyko rynkowe poprzez dywersyfikację portfela akcji między akcje spółek notowanych na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej (45,51%) a akcje notowane na zagranicznych rynkach regulowanych (10,50%). Na koniec 2023 roku największy udział stanowiły akcje notowane w USD (6,16%) oraz w EUR (4,17%).

Istotną część aktywów Funduszu stanowiły obligacje (37,10%), w tym m.in. polskie obligacje skarbowe gwarantowane przez Skarb Państwa (19,05%), obligacje wyemitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego (10,08%), niezabezpieczone całkowicie obligacje i inne dłużne papiery wartościowe, dla których podmiotami zobowiązanymi do spełnienia świadczeń są spółki notowane na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej (6,08%).

Na koniec grudnia 2023 roku wolne środki pieniężne (6,82%) zostały pozostawione na oprocentowanym rachunku bankowym Funduszu. Szczegółowy skład portfela inwestycyjnego Funduszu na 29 grudnia 2023 roku znajduje się w dalszej części prospektu.

Fundusz przez cały 2023 rok utrzymywał przeważenie w akcjach przy niedoważeniu instrumentów dłużnych w stosunku do deklarowanego neutralnego poziomu alokacji aktywów Funduszu (50% w akcjach oraz 50% w instrumentach dłużnych). Na koniec 2023 roku udział akcji w aktywach Funduszu wyniósł 56,01%. Skład portfela Funduszu nie odzwierciedlał składu indeksów tworzących benchmark dla lokat Funduszu, ponieważ zarządzający aktywnie poszukują inwestycji pozwalających osiągnąć lepsze wyniki dzięki selekcji spółek.

Osiągane wyniki inwestycyjne Funduszu są pochodną decyzji alokacyjnych pomiędzy klasy aktywów, inwestycje na różnych rynkach oraz selekcji instrumentów finansowych wewnątrz nich. Wyniki są oceniane w ujęciu nominalnym oraz w relacji do przyjętego benchmarku. Formuła wyliczania benchmarku została określona w Statucie Funduszu i szczegółowo wyjaśniona poniżej w opisie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w jednostki rachunkowe Funduszu.

Rok 2023 był bardzo dobrym rokiem dla rynków finansowych zarówno akcyjnych, jak i obligacyjnych. Charakteryzował się znaczną zmiennością, na co wpływ miała sytuacja gospodarcza i geopolityczna. Główny indeks giełdy warszawskiej WIG wzrósł w 2023 roku o 36,54%,

a WIG30 – o 32,91%. Krajowy indeks obligacji skarbowych – Treasury BondSpot Poland (TBSP.Index) – wzrost w tym samym okresie o 12,80%.

W 2023 roku zmiana wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu wyniosła 23,82% i była o 97 punktów bazowych wyższa niż wyznaczona dla Funduszu stopa odniesienia. Stopa zwrotu z benchmarku Funduszu wyniosła w tym samym okresie 22,85%. Zmiana wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu za ostatnie trzy lata (31 grudnia 2020 roku–29 grudnia 2023 roku) wyniosła 17,98%, podczas gdy benchmark odnotował w tym okresie wzrost o 11,20%. Zmiana wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu za ostatnie pięć lat (31 grudnia 2018 roku–29 grudnia 2023 roku) wyniosła 23,96%, podczas gdy benchmark odnotował w tym okresie wzrost o 9,79%.

Zmiana wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu za ostatnie dziesięć lat (31 grudnia 2013 roku–29 grudnia 2023 roku) wyniosła 68,20%, podczas gdy benchmark odnotował w tym samym okresie wzrost o 22,69%.

Wartość jednostki rozrachunkowej Funduszu na dzień 29 grudnia 2023 roku wynosiła 33,27 zł, co oznacza, że jej wartość od dnia rozpoczęcia działalności wzrosła o 232,70%.

Należy tu jednak zastrzec, że historyczne wyniki inwestycyjne osiągnięte przez Fundusz to wyniki dotyczące przeszłości, uzyskane w określonych, specyficznych warunkach rynkowych i na ich podstawie nie mogą być wyciągane wnioski o ich powtarzalności w przyszłości. Dlatego też oczekiwać co do przyszłych wyników nie należy łączyć z historycznymi wynikami Funduszu.

Z działalnością inwestycyjną Funduszu wiąże się ryzyko wystąpienia okresowego lub trwałego obniżenia wartości aktywów Funduszu w wyniku m.in.: spadku rynkowych cen aktywów wchodzących w skład portfela (ryzyko rynkowe), niewywiązania się w terminie ze zobowiązań emitentów instrumentów dłużnych nabytych do portfela Funduszu (ryzyko kredytowe), inwestycji w aktywa denominowane w walucie obcej (ryzyko walutowe). Fundusz dąży do ograniczenia ryzyka poprzez: dywersyfikację portfela aktywów Funduszu, określanie limitów zaangażowania dla poszczególnych kategorii lokat i instrumentów finansowych, określanie formalnych kryteriów doboru lokat, wielostopniowy sformalizowany proces inwestycyjny, obejmujący m.in. system akceptacji decyzji inwestycyjnych i transakcji. Towarzystwo stara się ograniczać zmienność wartości portfela akcji Funduszu, stosując aktywną alokację oraz właściwy dobór spółek, a także dokonując analiz i na bieżąco monitorując działalność spółek i ich otoczenie makroekonomiczne. Ograniczeniu ryzyka służy też odpowiednia dywersyfikacja portfela Funduszu.

Dywersyfikacja portfela polega na podziale aktywów Funduszu pomiędzy:

- a) różne kategorie instrumentów,
- b) różne sektory gospodarki – w przypadku inwestycji w akcje,
- c) znaczną liczbę instrumentów w ramach poszczególnych kategorii, dzięki czemu utrata wartości jednego z aktywów ma ograniczony wpływ na wartość całego Funduszu.

Fundusz dokonywał w 2023 roku dywersyfikacji portfela pomiędzy następujące kategorie aktywów: akcje spółek publicznych (w tym akcje zagraniczne), obligacje emitowane (lub gwarantowane) przez Skarb Państwa, spółki publiczne. Wzrost wartości aktywów Funduszu pozwolił zróżnicować składniki portfela Funduszu (dywersyfikację) w odniesieniu zarówno do akcji, jak i do papierów dłużnych. Zaangażowanie Funduszu w listy zastawne wynika z docenienia bezpieczeństwa tych instrumentów, zabezpieczonych na wierzytelnościach hipotecznych banków. Dzięki przewidywalnym przepływom gotówkowym Fundusz może zarabiać premię za niższą płynność tej klasy aktywów.

Fundusz nie lokował aktywów w inne kategorie lokat dopuszczalne do inwestowania zgodnie z ustawą o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. Szczegółowe kryteria doboru lokat zostały opisane w „Deklaracji zasad polityki inwestycyjnej DFE PZU”. Szczegółowy skład portfela inwestycyjnego Funduszu na 29 grudnia 2023 roku znajduje się w dalszej części prospektu.

WZORZEC (BENCHMARK) SŁUŻĄCY DO OCENY EFEKTYWNOŚCI INWESTYCJI W JEDNOSTKI ROZRACHUNKOWE FUNDUSZU

Benchmark, jako wzorzec najlepiej oddający cel i politykę inwestycyjną dobrowolnego funduszu emerytalnego, służy do oceny efektywności inwestycji, mierzonej zmianą wartości jednostki rozrachunkowej.

Aktualny benchmark to portfel składający się w 50% z indeksu WIG30 oraz w 50% z indeksu TBSP.Index. Indeks WIG30 jest wyliczany na podstawie wartości portfela akcji 30 największych i najbardziej płynnych spółek z Głównego Rynku Giełdy Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie. WIG30 jest indeksem typu cenowego, co oznacza, że przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z tytułu dywidend. W indeksie WIG30 nie może uczestniczyć więcej niż 7 spółek z jednego sektora giełdowego, zaś udział jednej spółki jest ograniczany do 10% w indeksie. TBSP.Index to oficjalny indeks obligacji skarbowych w Polsce. Jest on indeksem dochodowym uwzględniającym zmiany kursów obligacji, wartości narostych odsetek oraz dochody z reinwestycji kuponów odsetkowych. W skład portfela indeksu wchodzi denominowane w złotych obligacje zerokuponowe oraz obligacje o oprocentowaniu stałym.

Indeks jest wyliczany na podstawie kursów ustalanych podczas sesji fixingowych przeprowadzanych na rynku Treasury BondSpot Poland.

Benchmark Funduszu był raz zmieniany. Do 2 lutego 2014 roku Towarzystwo stosowało benchmark podobny do obecnego – portfel składający się w 50% z indeksu akcji WIG20 i w 50% z indeksu obligacji Citigroup Poland Government Bond Index (CGBI). CGBI to indeks polskich skarbowych hurtowych obligacji zerokuponowych i o stałej stopie procentowej, a indeks WIG20 to indeks cenowy 20 spółek akcyjnych notowanych na warszawskiej GPW, największych pod względem kapitalizacji i obrotów. Dokonana przez Towarzystwo w 2014 roku zmiana benchmarku miała charakter techniczny i polegała na zmianie składowych benchmarku: indeks WIG20 został zastąpiony indeksem WIG30, a indeks obligacji CGBI – przez podobny indeks TBSP. Index. Stopa zwrotu poprzedniego benchmarku była wyliczana w analogiczny sposób jak obecnego benchmarku.

Stopa zwrotu obecnego benchmarku (SZB) jest wyliczana zgodnie z poniższym wzorem:

$$SZB = 0,5 \times \left[\left(\frac{WIG\ 30\ n}{WIG\ 30\ k} - 1 \right) \times 100\% \right] + 0,5 \times \left[\left(\frac{TBSP.\ Index\ n}{TBSP.\ Index\ k} - 1 \right) \times 100\% \right]$$

gdzie:

- 1) SZB – stopa zwrotu benchmarku za dany okres rozliczeniowy,
- 2) WIG30 n – wartość indeksu WIG30 publikowana przez GPW w Warszawie w ostatnim dniu okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku,
- 3) WIG30 k – wartość indeksu WIG30 publikowana przez GPW w Warszawie w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku,
- 4) TBSP.Index n – wartość indeksu obligacji skarbowych na rynku Treasury BondSpot Poland (TBSP.Index) publikowana przez BondSpot S.A. w ostatnim dniu okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku,
- 5) TBSP.Index k – wartość indeksu obligacji skarbowych na rynku Treasury BondSpot Poland (TBSP.Index) publikowana przez BondSpot S.A. w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku.

PLANOWANE KRÓTKO- I DŁUGOTERMINOWE KIERUNKI ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ FUNDUSZU

Rozwój polskiej gospodarki i rynków finansowych wspomagających jej sprawne działanie powinien dostarczać inwestorom, w tym funduszom emerytalnym, atrakcyjne możliwości lokowania środków finansowych. Polska gospodarka ma duże możliwości rozwoju dzięki wspieranemu przez fundusze strukturalne Unii Europejskiej procesowi doganiania gospodarek rozwiniętych krajów europejskich. Program Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) pozytywnie wpływa na zachowanie krajowego rynku kapitałowego.

W najbliższym czasie rynki finansowe i realna gospodarka będą pod wpływem dwóch istotnych czynników. Po pierwsze, pod wpływem spadającej inflacji i związanych z tym oczekiwań na obniżki stóp procentowych przez banki centralne. Po drugie, pod wpływem oczekiwanej poprawy aktywności gospodarczej, która z powodu realnego spadku dochodów uległa istotnemu spowolnieniu w 2023 roku. Obecnie trend spadku realnych dochodów gospodarstw domowych uległ odwróceniu, a istotna poprawa kondycji konsumentów powinna stanowić bodziec do poprawy ogólnej koniunktury gospodarczej. Agresja Rosji przyczynia się także do wzrostu wydatków obronnych państw europejskich na odbudowę ich potencjału militarnego. Wydatki te mogą stanowić impuls do wzrostu gospodarczego, w tym Polski, w średnim i długim terminie. Można oczekiwać, że wyżej wymienione czynniki powinny się przełożyć na dynamiczną poprawę sytuacji gospodarczej w drugiej połowie 2024 roku, co powinno wspomóc notowania akcji i obligacji korporacyjnych do końca 2024 roku. Kluczowym rynkiem dla Funduszu nadal pozostanie rynek polski.

Fundusz będzie kontynuował politykę inwestycyjną maksymalizującą stopę zwrotu z aktywów przy jednoczesnym ograniczaniu ryzyka inwestycyjnego. Skład portfela Funduszu nie odzwierciedla składu indeksów tworzących benchmark dla lokat Funduszu, ponieważ zarządzający aktywnie poszukują inwestycji pozwalających osiągnąć lepsze wyniki. Wartość aktywów Funduszu może wykazywać istotną zmienność wynikającą ze struktury portfela inwestycyjnego oraz techniki zarządzania portfelowego. Część akcyjna portfela inwestycyjnego będzie zwiększana w okresie oczekiwanej poprawy koniunktury gospodarczej, a zmniejszana przy prognozach złej koniunktury.

W dłuższym okresie podział aktywów Funduszu pomiędzy instrumenty udziałowe, krajowe i zagraniczne oraz dłużne instrumenty finansowe będzie zależał od oceny atrakcyjności poszczególnych klas aktywów oraz zmian legislacyjnych.

Podstawową zasadą strategii Funduszu będzie nadal taki dobór składników portfela, który pozwoli osiągać jak najwyższe stopy zwrotu w długim terminie przy ograniczaniu ryzyka krótkoterminowych spadków wartości portfela w okresie słabej koniunktury gospodarczej.

OPIS RYZYKA INWESTYCYJNEGO ZWIĄZANEGO Z PRZYJĘTĄ POLITYKĄ INWESTYCYJNĄ FUNDUSZU, Z UWZGLĘDNIENIEM OPISU RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INWESTOWANIEM W POSZCZEGÓLNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Polityka inwestycyjna Funduszu pozwala inwestować we wszystkie dopuszczalne instrumenty finansowe, w szczególności w akcje, obligacje, listy zastawne, instrumenty rynku pieniężnego. Fundusz nie stosuje szczególnych strategii inwestycyjnych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym. Udział poszczególnych klas aktywów zależy od decyzji zarządzających Funduszem i zmienia się wraz z oceną perspektyw dochodowości poszczególnych instrumentów, klas aktywów i rynków.

Instrumenty finansowe, w które Fundusz może inwestować, mają różne oczekiwane rentowności i są obciążone różnym ryzykiem inwestycyjnym. Z reguły inwestycje o wyższym oczekiwanym dochodzie mają wyższą spodziewaną niepewność wysokości dochodu. Inwestycje, które w długich terminach przynoszą duże zyski, mogą krótkookresowo przynieść znaczne straty, natomiast inwestycje w aktywa o stabilnej wartości przynoszą umiarkowane zyski.

Dokonując inwestycji, należy wyważyć proporcje aktywów różnego rodzaju pod względem dochodu i ryzyka tak, aby długoterminowy zysk z portfela był jak największy. Optymalny pod względem spodziewanego zysku i ryzyka portfel można uzyskać, różnicując umieszczone w nim instrumenty.

Akcje spółek notowanych na rynkach regulowanych są inwestycją przynoszącą średnio największy dochód w długim terminie, ale wynik inwestycji może ulegać dużym wahaniom i czasem zakończyć się stratą. Dwa podstawowe źródła wahań cen akcji to: ogólna koniunktura gospodarcza wpływająca w podobny sposób na ceny akcji wszystkich spółek i indywidualna sytuacja finansowa dotycząca tylko danej spółki. Koniunktura gospodarcza to na przemian okresy rozwoju i zastoju lub cofania, więc zmiany cen z nią związane nie powodują spadków wartości akcji w długim terminie. Sytuacja finansowa spółki może pogorszyć się na tyle, że jej akcje stracą trwale na wartości.

Obligacje emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa są uznawane za najbezpieczniejsze inwestycje. Obligacje skarbowe o stałym oprocentowaniu mogą okresowo tracić na wartości z uwagi na podwyżki oficjalnych stóp procentowych lub wzrost rynkowych stóp procentowych. Dzięki temu jednak, że portfele emerytalne są portfelami długookresowymi, obligacje często są utrzymywane w portfelu do wykupu, co pozwala uniknąć strat wynikających z okresowej utraty wartości.

Listy zastawne to dłużne papiery wartościowe, których podstawę emisji stanowią wierzytelności banku hipotecznego. Służą refinansowaniu portfeli kredytowych w długim terminie. Do emitowania listów zastawnych w Polsce uprawnione są tylko banki hipoteczne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego w celu realizacji programów rządowych wspierających rozwój budownictwa mieszkaniowego. Listy zastawne są papierami wartościowymi charakteryzującymi się wysokim poziomem bezpieczeństwa oraz niskim ryzykiem inwestycyjnym.

Obligacje emitowane przez przedsiębiorstwa są mniej bezpieczne niż np. obligacje skarbowe, ponieważ w razie problemów finansowych emitenta należy się liczyć z opóźnieniem wypłat należności albo utratą części kapitału (w skrajnych przypadkach nawet całości). W związku z ryzykiem utraty należności za obligacje oraz mniejszą płynnością ich oprocentowanie jest wyższe od oprocentowania obligacji skarbowych o marżę, która może wynieść nawet kilka punktów procentowych w skali roku. Marża jest tym wyższa, im większe jest prawdopodobieństwo niewypłacalności emitenta, mniejsza płynność rynkowa i dłuższy termin zapadalności obligacji. Polski rynek obligacji nieskarbowych nie charakteryzuje się wysoką płynnością, co powoduje, że obligacje te są najczęściej kupowane w pierwotnych ofertach emitentów i utrzymywane do wykupu. W przypadku obligacji emitowanych w walutach obcych dodatkowym ryzykiem z nimi związanym jest ryzyko walutowe.

Depozyty bankowe zwykle przynoszą relatywnie niższy dochód, ale są bezpieczne, ponieważ są dokonywane w bankach o dobrej kondycji finansowej, a czas ich trwania jest krótki. Depozyty bankowe nie są szczególnie atrakcyjną formą inwestowania długoterminowego, są raczej wykorzystywane do utrzymywania płynności i przechowywania gotówki potrzebnej do zakupu innych instrumentów finansowych. Wzrost oprocentowania depozytów w bankach komercyjnych podwyższył atrakcyjność lokowania środków pieniężnych w tę kategorię instrumentów finansowych.

Towarzystwo, zarządzając aktywami Funduszu, stara się ograniczać zmienność wartości portfela akcji Funduszu przez aktywną alokację oraz właściwy dobór spółek, a także przez dokonywanie analiz oraz bieżące monitorowanie działalności spółek oraz ich otoczenia makroekonomicznego. Ograniczeniu ryzyka służy też odpowiednia dywersyfikacja składników portfela, w szczególności akcji, które stanowią największy udział w aktywach. Emitenci instrumentów finansowych znajdujących się w portfelu Funduszu są monitorowani zarówno przez śledzenie informacji dostępnych publicznie, jak i dzięki bezpośrednim kontaktom z przedstawicielami spółek publicznych. W procesie inwestycyjnym korzystamy z wewnętrznych analiz finansowych spółek i z analiz makroekonomicznych, a także z materiałów oraz analiz przygotowywanych przez krajowe i zagraniczne instytucje finansowe.

Z zarządzaniem portfelem inwestycyjnym wiąże się występowanie wielu rodzajów ryzyka. Do najistotniejszych z nich należą m.in.: ryzyko makroekonomiczne (koniunktury gospodarczej), ryzyko rynkowe, ryzyko działalności gospodarczej poszczególnych spółek (specyficzne), ryzyko stopy procentowej, ryzyko kredytowe, ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko prawne.

Ryzyko koniunktury gospodarczej: instrumenty z portfela inwestycyjnego Funduszu, przede wszystkim udziały w spółkach giełdowych, są wyceniane w zależności od ich aktualnych i przewidywanych wyników finansowych, które w dużym stopniu zależą od koniunktury gospodarczej. Koniunktura gospodarcza na świecie i w poszczególnych krajach zmienia się w nieregularnych cyklach, w których występują na przemian okresy przyśpieszonego rozwoju i zastoju lub recesji. Powodujące je procesy są bardzo złożone, a przewidywania dotyczące ich wyników – obarczone dużą niepewnością. Ponadto ze względu na globalizację gospodarek i rynków finansowych sytuacja makroekonomiczna w jednych krajach (w szczególności w USA i Unii Europejskiej) ma wpływ na sytuację w innych (w tym w Polsce). Fazy cykli koniunkturalnych mają wpływ na zachowanie wszystkich kategorii aktywów, w które inwestuje Fundusz. W okresach rozwoju, kiedy przedsiębiorstwa przedstawiają dobre wyniki finansowe i panują optymistyczne prognozy na przyszłość, wyceny wartości przedsiębiorstw są na ogół zawyżone, a ceny ich akcji rosną. W okresach recesji ceny akcji generalnie spadają. Cykle koniunkturalne mają też wpływ na poziom stóp procentowych, które są zwykle podnoszone w okresach dobrej koniunktury (aby walczyć z możliwą inflacją) i obniżane w okresach recesji (aby pobudzić gospodarkę). W okresach recesji występuje też podwyższone ryzyko braku wypłacalności, mające wpływ na wynik inwestycji w dłużne papiery wartościowe przedsiębiorstw. Cykle wzrostowe i spadkowe gospodarki trwają zwykle po kilka lat, przy czym na ogół cykle wzrostowe są dłuższe. Klient ponosi ryzyko dokonania wpłat w okresie dobrej koniunktury, kiedy wyceny rynkowe spółek są najwyższe, jak również wycofania środków z Funduszu w okresie złej koniunktury gospodarczej, kiedy wyceny rynkowe spółek są niższe.

Ryzyko rynkowe: ryzyko spadku wartości aktywów Funduszu spowodowanego zmianami wyceny składników portfela inwestycyjnego. Aktywa Funduszu są wyceniane codziennie na podstawie cen instrumentów z rynków finansowych. Ceny rynkowe zależą głównie od obecnego i przewidywanego stanu gospodarki, poziomu stóp procentowych czy kursów walutowych, a także podlegają ciągłym fluktuacjom wynikającym ze zmian popytu i podaży. Wpływ na wahania cen mają także zdarzenia nadzwyczajne (nieprzewidywalne) oraz efekty psychologiczne: przy pesymistycznych nastrojach ceny mogą ulec znacznemu obniżeniu i mogą wzrosnąć do wysokich poziomów, gdy na rynku panuje optymizm. Takie fluktuacje cen, zależne od przyszłych zdarzeń i przez to trudne do przewidzenia, zwiększają niepewność wartości portfela na końcu inwestycji,

zwłaszcza w przypadku okresów podwyższonej niepewności lub kryzysów finansowych, kiedy zmienność cen rynkowych instrumentów finansowych bywa szczególnie wysoka.

Ryzyko specyficzne spółek: ryzyko działalności gospodarczej poszczególnych spółek, których udziały znajdują się w portfelu inwestycyjnym Funduszu. Jest ono określone dla każdej spółki indywidualnie, zależnie od jej sytuacji finansowej, strategii rozwoju, warunków rynkowych itp. Sytuacja biznesowa i finansowa przedsiębiorstw zmienia się w zależności od sytuacji w branży, w której to przedsiębiorstwo działa, działań konkurencji, strategicznych decyzji podejmowanych przez kierownictwo i od zdarzeń losowych. Pogorszenie sytuacji finansowej spółki może przynieść czasowe lub trwałe obniżenie jej wartości i w konsekwencji jej cen na rynku finansowym. Nie są to jednak jedyne czynniki oddziaływające na wycenę spółek.

Atrakcyjność inwestowania w akcje zależy m.in. od bieżącego stanu zarówno koniunktury gospodarczej i prognoz na przyszłość kraju emitenta oraz krajów o podobnym poziomie ryzyka makroekonomicznego, jak i od koniunktury ogólnoświatowej. Fundusz inwestuje w akcje spółek o dobrej kondycji finansowej i dobrych perspektywach rozwoju, dla których trwała utrata wartości jest mało prawdopodobna. Pracownicy Towarzystwa przygotowują i aktualizują analizy finansowe spółek. Ponadto działalność spółek na bieżąco monitorują analitycy Funduszu, którzy śledzą informacje finansowe, agencyjne i prasowe, oraz spotykają się z przedstawicielami tych spółek. Fundusz podejmuje możliwe działania, aby zarządzać tym ryzykiem, potencjalnie nieograniczona zmienność otoczenia spółki przy ograniczonych możliwościach reakcji na nie powoduje jednak, że nie można wyeliminować tego ryzyka.

Ryzyko cen akcji: na ryzyko spadku cen akcji składają się łącznie ryzyka: makroekonomiczne, rynkowe, specyficzne i płynności. Ryzyko to stanowi zdecydowanie największą część ryzyka wszystkich lokat Funduszu. Wynika to z faktu, że akcje stanowią główną część portfela, a zarazem ich ceny charakteryzują się największą zmiennością spośród instrumentów finansowych, w które może inwestować Fundusz.

Ryzyko stopy procentowej: ryzyko zmian rynkowych poziomów rentowności instrumentów dłużnych (obligacji i instrumentów rynku pieniężnego). Dotyczy przede wszystkim obligacji o stałym oprocentowaniu i długich terminach do wykupu. Gdy podstawowe stopy procentowe są podnoszone, aby ograniczyć inflację, rentowności obligacji stałoprocentowych również rosną, co wiąże się ze spadkiem ich cen. Nie powoduje to trwałej straty finansowej, ponieważ przy wykupie obligacje osiągają cenę nominału, ale powoduje, że zyski z obligacji stałoprocentowych są niższe, niż gdyby zostały one kupione po obniżeniu ceny.

Ryzyko kredytowe: dotyczy przede wszystkim obligacji korporacyjnych i samorządowych, jak również depozytów bankowych, ale może również dotyczyć papierów wartościowych państw. Polega ono na tym, że kontrahent nie jest w stanie, czasowo lub trwale, wywiązać się z przyjętych zobowiązań finansowych. W przypadku emitenta papierów wartościowych czy banku przyjmującego depozyty może to prowadzić do utraty części lub całości kwoty zainwestowanej przez Fundusz w te instrumenty. Ryzyko to rośnie wraz ze wzrostem czasu trwania inwestycji. Ryzyko to jest szczególnie duże dla długoterminowych papierów dłużnych, ponieważ dalsza przyszłość przedsiębiorstw jest znacznie bardziej niepewna niż przyszłość w najbliższym okresie. Ryzyko kredytowe, podobnie jak ryzyko systematyczne, może być ograniczone poprzez dywersyfikację lokat. Innym sposobem ograniczania tego ryzyka jest jego ocena przy użyciu metod analitycznych. Emitenci instrumentów znajdujących się w portfelu Funduszu są monitorowani przez analityków Funduszu, którzy zarówno śledzą informacje dostępne publicznie, jak i mają bezpośrednie kontakty z przedstawicielami tych emitentów. W procesie inwestycyjnym korzystamy z wewnętrznych analiz finansowych i makroekonomicznych, jak również z materiałów i analiz przygotowywanych przez krajowe i zagraniczne instytucje finansowe. Ryzyko niewypłacalności banku, w którym lokowane są środki pieniężne, jest ograniczane przez wybór banków wiarygodnych i o ustalonej pozycji rynkowej, ograniczenie wielkości lokat dokonywanych w pojedynczych bankach i ograniczenie długości trwania lokat.

Ryzyko walutowe: ryzyko zmiany kursu złotego do innych walut światowych. Kursy walutowe bezpośrednio wpływają na wartość aktywów notowanych na rynkach zagranicznych w walutach obcych. Długotrwałe zmiany kursów walut mają wpływ na sytuację biznesową spółek krajowych, w których działalności istotne znaczenie ma wymiana zagraniczna. Ponadto kurs złotego i oczekiwane jego zmiany mają wpływ na popyt inwestorów zagranicznych, a więc i na ceny aktywów na rynku wewnętrznym. Dodatkowo zmiany kursów złotego względem innych walut wpływają na sytuację finansową eksporterów i importerów, a przez to – pośrednio na cenę ich akcji.

Ryzyko płynności: niedostateczna płynność powoduje, że aktywa Funduszu, dla których prognozowany jest spadek wartości, nie mogą być sprzedane w krótkim czasie ani bez znacznego wpływu na ich cenę. Niedostateczna płynność pogłębia ryzyko działalności gospodarczej i ryzyko kredytowe, powodując, że niekorzystna zmiana cen składników portfela inwestycyjnego staje się trudna do uniknięcia. Możliwe są również sytuacje, w których ryzyko płynności ujawnia się już po zakupie instrumentu finansowego na skutek znacznego spadku jego płynności, co uniemożliwia znaczną sprzedaż tego instrumentu w krótkim czasie bez istotnego wpływu na jego cenę.

Ryzyko koncentracji: ryzyko nadmiernego (nieadekwatnego do płynności lub struktury benchmarku) zaangażowania aktywów w instrument, walutę, rynek lub sektor rynku. Niekorzystne zmiany cen jednego instrumentu, sektora rynku lub całego rynku mogą spowodować nadmierną stratę Funduszu.

Ryzyko rozliczenia: ryzyko spadku wartości aktywów Funduszu w związku z niewywiązywaniem się drugiej strony transakcji ze swoich zobowiązań.

Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów: ryzyko spadku wartości aktywów w związku z niewywiązywaniem się depozytariusza ze swoich zobowiązań.

Ryzyko dla zrównoważonego rozwoju: oznacza sytuację lub warunki środowiskowe, społeczne lub związane z zarządzaniem, które – jeżeli wystąpią – mogłyby mieć, rzeczywisty lub potencjalny, istotny negatywny wpływ na wartość inwestycji.

OPIS RYZYKA ZWIĄZANEGO Z UCZESTNICTWEM W FUNDUSZU

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w jednostki rozrachunkowe: Fundusz nie jest funduszem o gwarantowanej stopie zwrotu, ale o określonej strategii inwestowania. Wyniki uzyskane przez Fundusz w przyszłości mogą się okazać zarówno lepsze, jak i gorsze od oczekiwań lub benchmarku. Należy zaznaczyć, że nie należy łączyć oczekiwań co do przyszłych wyników z wynikami osiąganymi przez Fundusz w przeszłości, uzyskiwanymi przy określonych i niepowtarzalnych uwarunkowaniach rynkowych. Nie można przewidzieć zmian przyszłej koniunktury ani optymalnie dobrać aktywów do portfela Funduszu. Fundusz stara się inwestować tak, aby realizować postawione cele zgodnie z określoną polityką inwestycyjną i uzyskać wyniki lepsze od benchmarku (wzorca, do którego porównywane są wyniki inwestycji z portfela). Ścisłe odwzorowanie benchmarku nie jest możliwe ani nie jest celem Funduszu. W związku z powyższym Fundusz nie gwarantuje określonej stopy zwrotu ani realizacji celu inwestycyjnego.

Fundusz, prowadząc działalność inwestycyjną, może zawierać szczególne umowy dotyczące aktywów, które przez swój charakter lub szczególne warunki mogą w istotny sposób wpłynąć na profil i poziom ryzyka.

Ryzyko operacyjne: ryzyko wystąpienia straty związane z niedostateczną efektywnością działań ludzi, systemów, warunków zewnętrznych oraz procesów wewnętrznych zachodzących w podmiocie (w tym również przy ich wdrażaniu).

Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na których pojawienie się uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ:

- **ryzyko otwarcia likwidacji Funduszu:** Fundusz po spełnieniu określonych przesłanek prawnych może ulec rozwiązaniu;
- **ryzyko przejęcia zarządzania Funduszem przez inny podmiot:** za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), bez zgody członka, możliwe jest przejęcie zarządzania Funduszem przez inny podmiot, który przejmie zarządzanie Funduszem, wstępując równocześnie w prawa i obowiązki dotychczasowego zarządzającego;
- **ryzyko zmiany depozytariusza:** możliwa jest zmiana depozytariusza. Zmiana depozytariusza wymaga zgody KNF, ale nie wymaga zgody członka Funduszu. Zgoda KNF nie zostanie wydana, jeśli zmiana byłaby sprzeczna z prawem lub interesami członków Funduszu;
- **ryzyko zmiany polityki inwestycyjnej:** polityka inwestycyjna Funduszu może być kształtowana dowolnie, ale w zgodzie z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Polityka inwestycyjna może ulec zmianom, a członek Funduszu nie ma wpływu na jej zmiany. Zmiana polityki inwestycyjnej może oznaczać zmianę profilu ryzyka Funduszu.

Ryzyko niewypłacalności gwaranta: w razie niewypłacalności emitenta papierów wartościowych gwarant emisji (o ile istnieje) nie będzie w stanie wywiązać się z przyjętych zobowiązań, a tym samym możliwa będzie utrata wartości aktywów Funduszu zainwestowanych w papiery tego emitenta.

Ryzyko inflacji: zysk z inwestycji w jednostki Funduszu nie osiągnie przynajmniej poziomu inflacji, a realna wartość zgromadzonych w Funduszu oszczędności może okazać się mniejsza od realnej wartości zainwestowanych składek.

Ryzyko prawne: w obrębie ryzyka prawnego można wyróżnić poniższe rodzaje ryzyka:

- **ryzyko regulacyjne:** ryzyko zmian przepisów prawa regulującego działalność rynku funduszy emerytalnych lub otoczenia ekonomiczno-prawnego, co może wpłynąć negatywnie na wycenę aktywów Funduszu lub opłacalność dalszej działalności Towarzystwa; zmiany przepisów prawa lub ich interpretacji mogą także wpłynąć na zakres i sposób prowadzenia działalności inwestycyjnej, w szczególności powodować jej istotne ograniczenia;

- **ryzyko podatkowe:** atrakcyjną stroną inwestowania w dobrowolne fundusze emerytalne jest unikanie płacenia wyższych podatków w przypadku wyższych dochodów obecnie i płacenie podatków w okresie emerytalnym, gdy dochody są niższe. Zmiany przepisów podatkowych kraju, w którym znajdują się aktywa będące inwestycją Funduszu, wpływają na rentowność lokat Funduszu, a także na wyniki inwestycji w jednostki rozrachunkowe Funduszu;
- **ryzyko transgraniczne:** ryzyko wprowadzenia restrykcji w zakresie przepływu kapitału pomiędzy krajami, w których znajdują się aktywa Funduszu, co może wpłynąć negatywnie na ich wartość;
- **ryzyko przejęcia lub nacjonalizacji:** ryzyko utraty aktywów (całości lub części) na skutek nacjonalizacji lub przejęcia w inny sposób części lub całości aktywów Funduszu;
- **ryzyko pogorszenia ochrony prawnej aktywów Funduszu:** ryzyko wprowadzenia niekorzystnych zmian prawnych w przepisach dotyczących ochrony aktywów Funduszu.

Zarząd Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU Spółki Akcyjnej

Wiktoria Braun
Prezes Zarządu

Marcin Majerowski
Wiceprezes
Zarządu

Artur Paździor
Wiceprezes
Zarządu

14 maja 2024 r.

STATUT DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1 Fundusz

1. Fundusz jest osobą prawną i działa pod nazwą „Dobrowolny Fundusz Emerytalny PZU”, zwany dalej w Statucie „Funduszem”. Fundusz może używać skróconej nazwy „DFE PZU”.
2. Fundusz został utworzony jako dobrowolny fundusz emerytalny w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zwanej dalej „Ustawą”.
3. Fundusz zorganizowany jest i działa na zasadach określonych w przepisach Ustawy, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, zwanej dalej „Ustawą o IKE i IKZE” oraz w niniejszym Statucie uchwalonym przez walne zgromadzenie akcjonariuszy Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU Spółki Akcyjnej, zwanego dalej „Towarzystwem”.
4. Siedzibą Funduszu jest siedziba Towarzystwa.
5. Czas trwania Funduszu jest nieograniczony.

§ 2 Definicje i skróty

Dla celów niniejszego Statutu poniższe terminy mają następujące znaczenie:

- 1) **aktywa netto Funduszu** – wartość składek wpłaconych do Funduszu, nabyte za nie lub w związku z nimi prawa i pożytki z tych praw, stanowiące aktywa Funduszu, pomniejszone o zobowiązania Funduszu;
- 2) **Agent Transferowy** – jednostka obsługująca, której Fundusz powierzył prowadzenie rejestru członków Funduszu;
- 3) **dane osobowe** – pierwsze imię, nazwisko, data urodzenia, adres zamieszkania, numer ewidencyjny PESEL lub numer paszportu bądź innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego;
- 4) **Depozytariusz** – ING Bank Śląski S.A., przechowujący aktywa Funduszu na podstawie umowy zawartej z Funduszem reprezentowanym przez Towarzystwo;
- 5) **Dystrybutor** – podmiot uprawniony do występowania w imieniu Funduszu w zakresie przyjmowania dyspozycji zawarcia umowy o prowadzenie indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego lub umowy o prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego oraz w imieniu osoby przystępującej do Funduszu, wykonujący w tym zakresie usługi w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną;
- 6) **dzień wyceny** – każdy dzień roboczy, z wyjątkiem sobót;
- 7) **formularz** – formularz umowy o prowadzenie IKZE lub umowy o prowadzenie IKE zawieranej pomiędzy osobą przystępującą do Funduszu albo Oszczędzającym a Funduszem;
- 8) **IKE** – indywidualne konto emerytalne w postaci wyodrębnionego rachunku IKE w Funduszu, prowadzone na zasadach określonych Ustawą o IKE i IKZE, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych w przepisach właściwych dla tych rachunków;
- 9) **IKZE** – indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego w postaci wyodrębnionego rachunku IKZE w Funduszu, prowadzone na zasadach określonych Ustawą o IKE i IKZE, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych w przepisach właściwych dla tych rachunków;
- 10) **Indeks Treasury BondSpot Poland (TBSP.Index)** – indeks dochodowy polskich skarbowych obligacji zerokuponowych i o stałej stopie procentowej denominowanych w złotych, publikowany przez BondSpot S.A.;

- 11) **instytucja finansowa** – fundusz inwestycyjny, podmiot prowadzący działalność maklerską, zakład ubezpieczeń, bank, dobrowolny fundusz emerytalny, prowadzące IKZE lub IKE;
 - 12) **jednostka rozrachunkowa** – zapis na rachunku potwierdzający prawo Oszczędzającego do udziału w majątku Funduszu;
 - 13) **konto online** – indywidualne konto Oszczędzającego, dostępne po zalogowaniu poprzez stronę pzu.pl;
 - 14) **organ nadzoru** – Komisja Nadzoru Finansowego;
 - 15) **osoby uprawnione** – osoby wskazane przez Oszczędzającego w umowie o prowadzenie IKZE lub umowie o prowadzenie IKE lub spadkobiercy Oszczędzającego, którzy otrzymają środki odpowiednio z IKZE lub IKE w przypadku jego śmierci;
 - 16) **Oszczędzający** – osoba fizyczna, która gromadzi środki na IKZE lub IKE;
 - 17) **prospekt informacyjny** – zbiór informacji, danych i dokumentów przygotowany przez Towarzystwo w ramach wykonania obowiązków informacyjnych funduszy emerytalnych, uwzględniający wymogi kompletności i rzetelności informacji dotyczących funkcjonowania Funduszu, o którym mowa w art. 189 Ustawy;
 - 18) **rachunek** – elektroniczna ewidencja danych Oszczędzającego obejmująca w szczególności środki wpłacane na IKZE lub IKE w Funduszu na rzecz Oszczędzającego;
 - 19) **rynek regulowany w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska** – oznacza działający w sposób stały w państwach, będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, system obrotu instrumentami finansowymi dopuszczonymi do tego obrotu, zapewniający inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów, zorganizowany i podlegający nadzorowi właściwego organu, a w przypadku rynku działającego w państwach będących członkami Unii Europejskiej – uznany przez to państwo za spełniający te warunki i wskazany Komisji Europejskiej jako rynek regulowany;
 - 20) **Statut** – Statut Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU;
 - 21) **środki** – środki pieniężne i jednostki rozrachunkowe Funduszu zapisane na IKZE lub IKE;
 - 22) **umowa** – umowa o prowadzenie IKZE lub umowa o prowadzenie IKE;
 - 23) **WIG30** – publikowany przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie indeks cenowy dużych spółek lub każdy indeks o tożsamym charakterze zastępujący ten indeks, wskazany w prospekcie informacyjnym Funduszu;
 - 24) **wpłata** – wpłata środków pieniężnych dokonywana przez Oszczędzającego na IKZE lub IKE Oszczędzającego;
 - 25) **wypłata** – wypłata jednorazowa albo wypłata w ratach środków zgromadzonych na IKZE lub IKE, na zasadach określonych w Ustawie o IKE i IKZE, dokonywana na rzecz:
 - a) Oszczędzającego albo
 - b) osób uprawnionych w przypadku śmierci Oszczędzającego;
 - 26) **wypłata transferowa** – wypłata transferowa, o której mowa w Ustawie o IKE i IKZE;
 - 27) **zwrot** – wycofanie całości środków zgromadzonych na IKZE lub IKE, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty bądź wypłaty transferowej;
 - 28) **zwrot częściowy** – wycofanie części środków zgromadzonych na IKE, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty bądź wypłaty transferowej.
- O ile niniejszy Statut nie stanowi inaczej, terminy w nim niezdefiniowane mają znaczenie nadane im przez Ustawę o IKE i IKZE lub Ustawę.

ROZDZIAŁ II

TOWARZYSTWO

§ 3 Firma, siedziba i adres Towarzystwa

Organem Funduszu jest Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa, prowadzące działalność na zasadach określonych w szczególności w Kodeksie spółek handlowych oraz Ustawie, utworzone za zezwoleniem organu nadzoru.

§ 4 Przedmiot działalności Funduszu

Przedmiotem działalności Funduszu jest prowadzenie IKZE lub IKE.

§ 5 Podstawowe dane dotyczące Towarzystwa

1. Założycielem i jedynym akcjonariuszem Towarzystwa jest Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie.
2. Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi 32.000.000,00 (słownie: trzydzieści dwa miliony) złotych i dzieli się na 320.000 (słownie: trzysta dwadzieścia tysięcy) akcji imiennych o wartości nominalnej 100,00 (słownie: sto) złotych każda.

§ 6 Zarządzanie i Reprezentacja Funduszu

1. Towarzystwo, jako organ Funduszu, zarządza nim i reprezentuje go w stosunkach z osobami trzecimi na zasadach określonych w Ustawie i Statucie Towarzystwa.

2. Towarzystwo działa w interesie Oszczędzających.
3. Uprawnionymi do składania i podpisywania w imieniu Funduszu oświadczeń jest dwóch członków Zarządu Towarzystwa działających łącznie lub jeden członek Zarządu Towarzystwa działający łącznie z prokurentem.

§ 7 Odpowiedzialność Towarzystwa

1. Towarzystwo odpowiada wobec osób, które przystąpiły do Funduszu, za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków spowodowane jest okolicznościami, za które Towarzystwo odpowiedzialności nie ponosi i którym nie mogło zapobiec mimo dołożenia najwyższej staranności.
2. Za szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, Fundusz nie ponosi odpowiedzialności.
3. Powierzenie wykonywania niektórych obowiązków osobie trzeciej nie ogranicza odpowiedzialności Towarzystwa.

ROZDZIAŁ III

CZŁONKOSTWO W FUNDUSZU

§ 8 Uzyskanie członkostwa w Funduszu

1. Przed zawarciem umowy o prowadzenie IKZE, osoba przystępująca do Funduszu składa oświadczenie, że nie gromadzi środków na IKZE w innej instytucji finansowej albo gromadzi środki na IKZE w innej instytucji finansowej, podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej.
2. Przed zawarciem umowy o prowadzenie IKE osoba przystępująca do Funduszu składa oświadczenie, że:
 - 1) nie gromadzi środków na IKE prowadzonym przez inną instytucję finansową oraz że w danym roku kalendarzowym nie dokonała wypłaty transferowej z uprzednio posiadanego IKE do pracowniczego programu emerytalnego; ponadto jeśli osoba składająca oświadczenie osiągnęła wiek 55 lat, w oświadczeniu potwierdza, że nie dokonała w przeszłości wypłaty środków zgromadzonych na IKE, albo
 - 2) posiada IKE prowadzone przez inną instytucję finansową, podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej do Funduszu.
3. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, osoba przystępująca do Funduszu potwierdza, że została pouczona o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 Kodeksu karnego w przypadku podania nieprawdy lub zatajenia prawdy, a w przypadku IKE także o skutkach gromadzenia oszczędności

na więcej niż jednym IKE oraz podpisania umowy w roku kalendarzowym, w którym dokonano wypłaty transferowej z uprzedniego IKE do pracowniczego programu emerytalnego. Oświadczenie osoby przystępującej jest składane zgodnie ze wzorem ustalonym przez Towarzystwo.

4. Umowa z Funduszem może zostać zawarta w formie pisemnej, w formie elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku lub w formie dokumentowej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku.
5. Uzyskanie członkostwa w Funduszu następuje z chwilą zawarcia z Funduszem odpowiednio umowy o prowadzenie IKZE lub umowy o prowadzenie IKE, jeżeli w dniu zawarcia pierwszej umowy osoba fizyczna przystępująca do Funduszu ma ukończone 16 lat. Małoletni ma prawo do dokonywania wpłat na IKZE lub IKE tylko w roku kalendarzowym, w którym uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę.
6. Oszczędzający, który dokonał wypłaty jednorazowej albo wypłaty pierwszej raty z IKZE, nie może ponownie rozpocząć gromadzenia oszczędności na IKZE.
7. Oszczędzający, który dokonał wypłaty jednorazowej albo wypłaty pierwszej raty z IKE, nie może ponownie założyć IKE.
8. Oszczędzający nie może dokonywać wpłat na IKZE lub IKE, jeżeli została dokonana wypłata pierwszej raty.
9. Oszczędzający, który dokonał w danym roku kalendarzowym wypłaty transferowej z IKE do programu emerytalnego, nie może w danym roku zawrzeć umowy o prowadzenie IKE.
10. Na IKZE lub IKE może gromadzić oszczędności wyłącznie jeden Oszczędzający.
11. Umowa, co do której nie został spełniony którykolwiek z warunków wymienionych w ust. 5 bądź zachodzą okoliczności wskazane w ust. 6–7 i ust. 9, nie wywołuje skutków prawnych.

§ 9 Umowa

1. Umowa zawierana jest na formularzu udostępnionym przez Fundusz. Integralną częścią umowy są:
 - 1) w zakresie dotyczącym umowy o prowadzenie IKZE – ogólne warunki umowy o prowadzenie IKZE w Funduszu;
 - 2) w zakresie dotyczącym umowy o prowadzenie IKE – ogólne warunki umowy o prowadzenie IKE w Funduszu.
2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:
 - 1) oznaczenie odpowiednio IKZE lub IKE umożliwiające jego identyfikację;
 - 2) sposób oznaczenia dyspozycji dotyczących środków gromadzonych na IKZE lub IKE;
 - 3) sposób postępowania Funduszu w przypadku, gdy suma wpłat dokonanych przez Oszczędzającego odpowiednio na IKZE albo IKE w danym roku

- kalendaryzowym przekroczy maksymalną wysokość wpłat ustaloną:
- a) dla IKZE – zgodnie z art. 13a Ustawy o IKE i IKZE,
 - b) dla IKE – zgodnie z art. 13 Ustawy o IKE i IKZE;
- 4) zakres, częstotliwość i formę informowania Oszczędzającego o środkach zgromadzonych na posiadanym IKZE lub IKE;
 - 5) koszty i opłaty obciążające Oszczędzającego w związku z prowadzeniem odpowiednio IKZE lub IKE, w zakresie nieuregulowanym niniejszym Statutem;
 - 6) okres wypowiedzenia umowy;
 - 7) termin realizacji wypłaty, wypłaty transferowej, zwrotu oraz częściowego zwrotu;
 - 8) warunki wypłaty w ratach, w tym liczbę rat, w przypadku dokonywania wypłaty w ratach;
 - 9) dane osobowe Oszczędzającego;
 - 10) datę zawarcia umowy.
3. Wraz z formularzem, osoba przystępująca do Funduszu zobowiązana jest złożyć oświadczenie, o którym mowa odpowiednio w § 8 ust. 1 lub § 8 ust. 2.
 4. W przypadku złożenia przez Oszczędzającego oświadczenia o gromadzeniu środków na IKZE lub IKE w innej instytucji finansowej, Fundusz wysyła do Oszczędzającego potwierdzenie zawarcia umowy. Fundusz wydaje Oszczędzającemu potwierdzenie zawarcia umowy IKE także w przypadku zamiaru dokonania transferu środków zgromadzonych w programie emerytalnym na IKE w Funduszu. Potwierdzenie jest wysyłane listem zwykłym albo pocztą elektroniczną.
 5. W umowie o prowadzenie IKZE lub IKE Oszczędzający może wskazać jedną lub więcej osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone odpowiednio na IKZE lub IKE w przypadku jego śmierci.
 6. Dyspozycja, o której mowa w ust. 5, może być w każdym czasie zmieniona. Niezależnie od formy, w jakiej umowa została zawarta, dyspozycja może być zmieniona pisemnie lub za pośrednictwem konta online.
 7. Jeżeli Oszczędzający wskazał kilka osób uprawnionych do otrzymania środków po jego śmierci, a nie oznaczył ich udziału w tych środkach lub suma oznaczonych udziałów nie jest równa 1, uważa się, że udziały tych osób są równe.
 8. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków staje się bezskuteczne, jeżeli osoba uprawniona zmarła przed śmiercią Oszczędzającego. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłej osoby uprawnionej, przypada w częściach równych pozostałym osobom wskazanym na wypadek śmierci, chyba że Oszczędzający zadysponuje tym udziałem w inny sposób.
 9. W przypadku braku osób wskazanych przez Oszczędzającego środki zgromadzone na IKZE lub IKE wchodzi do spadku.
 10. Umowa pomiędzy Oszczędzającym a Funduszem zostaje zawarta z chwilą:
 - 1) złożenia podpisu przez przedstawiciela Funduszu, na formularzu uprzednio podpisanym przez osobę przystępującą do Funduszu;
 - 2) złożenia podpisów przez Dystrybutora, działającego zarówno w imieniu Funduszu, jak i osoby przystępującej do Funduszu;
 - 3) otrzymania przez Fundusz umowy w postaci dokumentu elektronicznego – w przypadku umów zawartych w formie dokumentowej.
 11. Fundusz udostępnia osobie przystępującej do Funduszu, przed zawarciem umowy, ostatnio ogłoszony prospekt informacyjny Funduszu.
 12. Wypełniając formularz umowy w trybie określonym w ust. 10 pkt 2 osoba przystępująca do Funduszu udziela Dystrybutorowi pełnomocnictwa do zawarcia umowy w jej imieniu.
 13. Pełnomocnictwo określone w ust. 12 udzielane jest z prawem substytucji dla pracowników i współpracowników Dystrybutora.
 14. Pełnomocnictwo określone w ust. 12 wygasa równocześnie z rozwiązaniem umowy.
 15. W zakresie nieuregulowanym postanowieniami ust. 12-14 do pełnomocnictwa, o którym mowa w ust. 12, zastosowanie znajdują odpowiednio przepisy Kodeksu Cywilnego.
 16. Oszczędzający powinien niezwłocznie poinformować Fundusz o zmianie danych osobowych przekazanych Funduszowi, o których mowa w ust. 2 pkt 9. Niezależnie od formy, w jakiej umowa została zawarta, informacje o zmianach mogą być dokonywane pisemnie lub na koncie online Oszczędzającego. Jeżeli Oszczędzający posiada w Funduszu IKZE oraz IKE, zmiany danych osobowych dokonane na jednym z tych kont dotyczyć będą także drugiego konta.
 17. Aktualne wersje ogólnych warunków umowy o prowadzenie IKZE albo IKE dostępne są na stronie pzu.pl, a także na koncie online.

§ 10 Obowiązki umowy

1. Umowa, o której mowa w § 9 ust. 1, zostaje zawarta na czas nieokreślony.
2. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia.
3. Okres wypowiedzenia kończy się z upływem trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wypowiedzenie wpłynęło do Agenta Transferowego lub Funduszu.
4. Jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej, w razie wypowiedzenia umowy przez którąkolwiek ze stron, następuje zwrot środków z Funduszu.
5. Umowa wygasa z końcem 13 miesiąca od zawarcia umowy, jeżeli w tym okresie odpowiednio IKZE lub IKE Oszczędzającego nie zostało zasilone wpłatą albo wypłatą transferową.
6. Umowa ulega rozwiązaniu także w przypadku:
 - 1) wypłaty na rzecz Oszczędzającego (jednorazowej bądź wypłaty ostatniej raty);
 - 2) zwrotu całości środków;
 - 3) wypłaty transferowej.

§ 11 Pełnomocnicy

1. Zawarcie umowy z Funduszem może być dokonane osobiście przez osobę przystępującą do Funduszu lub przez pełnomocnika.
2. Pełnomocnikiem może być wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych lub osoba prawna.
3. Pełnomocnictwo powinno być udzielone w formie pisemnej lub równoważnej. Pełnomocnictwo Dystrybutorowi może być udzielone również elektronicznie.
4. Pełnomocnictwo w języku obcym winno być zaopatrzone w tłumaczenie dokonane przez tłumacza przysięgłego.
5. Pełnomocnik jest obowiązany doręczyć Funduszowi wraz z wnioskiem o przystąpienie do Funduszu pełnomocnictwo, jeżeli jest udzielone w formie pisemnej lub równoważnej.

§ 12 Wpłaty

1. Oszczędzający dokonuje wpłat do Funduszu na swoje IKZE lub IKE w formie pieniężnej.
2. Wysokość minimalnej wpłaty na IKZE lub IKE wynosi 50,00 zł. Jeżeli kwota wpłaty, o której mowa w ust. 1, będzie niższa niż 50,00 zł, wówczas zostanie ona zwrócona na rachunek bankowy, z którego wpłynęła lub na wskazany przez Oszczędzającego jego rachunek.

ROZDZIAŁ IV

JEDNOSTKA ROZRACHUNKOWA, WYPŁATA, WYPŁATA TRANSFEROWA, ZWROT ŚRODKÓW

§ 13 Jednostka rozrachunkowa

1. Wartość środków na rachunku Oszczędzającego określona jest w jednostkach rozrachunkowych.
2. Wpłaty do Funduszu dokonane przez Oszczędzającego oraz otrzymane wypłaty transferowe są przeliczane na jednostki rozrachunkowe.
3. Wpłaty oraz otrzymane wypłaty transferowe mogą być przeliczane również na części ułamkowe jednostki rozrachunkowej.
4. Całkowita wartość jednostek rozrachunkowych Oszczędzających jest równa wartości aktywów netto Funduszu.

§ 14 Środki na rachunku

1. Przez środki na rachunku Oszczędzającego rozumie się wartość jednostek rozrachunkowych zapisanych na jego rachunku.
2. Oszczędzający nie może rozporządzać środkami zapisanymi na rachunku, z zastrzeżeniem rozporządzeń na wypadek śmierci oraz postanowień § 15-17 Statutu.

3. Środki zapisane na rachunku Oszczędzającego podlegają egzekucji.

§ 15 Wypłata środków zgromadzonych na IKZE

1. Wypłata środków zgromadzonych na IKZE następuje wyłącznie:
 - 1) na wniosek Oszczędzającego, po osiągnięciu przez niego wieku 65 lat oraz pod warunkiem dokonywania wpłat na IKZE co najmniej w 5 latach kalendarzowych;
 - 2) w przypadku śmierci Oszczędzającego – na wniosek osoby uprawnionej.
2. W zależności od wniosku Oszczędzającego albo osoby uprawnionej wypłata może być dokonywana jednorazowo albo w ratach.
3. Wypłata w ratach środków zgromadzonych przez Oszczędzającego następuje przez co najmniej 10 lat. Jeżeli wpłaty na IKZE były dokonywane przez mniej niż 10 lat, wypłata w ratach może być rozłożona na okres równy okresowi, w jakim dokonywane były wpłaty.
4. Wypłata jednorazowa oraz pierwsza rata, w przypadku wypłaty w ratach, są dokonywane w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia wpływu do Agenta Transferowego lub Funduszu:
 - 1) wniosku Oszczędzającego o dokonanie wypłaty;
 - 2) wniosku osoby uprawnionej, o której mowa w ust. 1 pkt 2, o dokonanie wypłaty oraz przedłożenia:
 - a) aktu zgonu Oszczędzającego i dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej albo
 - b) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia, oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez Oszczędzającego bądź prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców – chyba że Oszczędzający albo osoby uprawnione zażądają wypłaty w terminie późniejszym.
5. Kolejne raty są wypłacane w terminie do 15 dnia każdego następnego miesiąca.
6. Przy składaniu dyspozycji wypłaty Oszczędzający zobowiązany jest do poinformowania Funduszu o właściwym dla podatku dochodowego od osób fizycznych Oszczędzającego naczelniku urzędu skarbowego.
7. Niedopełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 4 lub 6 spowoduje, iż Fundusz nie dokona wypłaty.
8. Składający dyspozycję wypłaty w ratach określa liczbę lat, w których żąda wypłaty środków z zastrzeżeniem ust. 3.
9. W przypadku dokonania wypłaty środków Fundusz jest zobowiązany do poboru zryczałtowanego podatku dochodowego w wysokości określonej w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

§ 15a Wypłata środków zgromadzonych na IKE

1. Wypłata środków zgromadzonych na IKE Oszczędzającego następuje wyłącznie:-
 - 1) na wniosek Oszczędzającego, po osiągnięciu przez niego wieku 60 lat lub nabyciu uprawnień emerytalnych i ukończeniu 55 roku życia oraz spełnieniu warunku dokonywania wpłat na IKE co najmniej w 5 dowolnych latach kalendarzowych albo dokonania ponad połowy wartości wpłat na IKE nie później niż na 5 lat przed dniem złożenia przez Oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty, z zastrzeżeniem art. 34 ust. 1a lub art. 46 Ustawy o IKE i IKZE;
 - 2) w przypadku śmierci Oszczędzającego – na wniosek osoby uprawnionej.
2. Wypłata środków zgromadzonych na rachunku może być, w zależności od wniosku Oszczędzającego albo osoby uprawnionej, dokonywana jednorazowo albo w ratach.
3. Postanowienia § 15 ust. 4-7 stosuje się odpowiednio, z tym zastrzeżeniem, że jeżeli wypłata następuje na rzecz Oszczędzającego, który nie ukończył 60 roku życia, ma on obowiązek przedstawić dodatkowo decyzję organu rentowego o przyznaniu prawa do emerytury, a w razie niedopełnienia tego obowiązku Fundusz nie dokona wypłaty.

§ 16 Wypłata transferowa

1. Wypłata transferowa jest dokonywana na podstawie dyspozycji Oszczędzającego albo osoby uprawnionej na zasadach określonych w Ustawie o IKE i IKZE.
2. Fundusz dokonuje wypłaty transferowej w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia:
 - 1) złożenia dyspozycji wypłaty transferowej przez Oszczędzającego albo
 - 2) przedstawienia przez osoby uprawnione dokumentów, o których mowa w § 15 ust. 4 pkt 2 oraz złożenia dyspozycji wypłaty transferowej.
3. Przedmiotem wypłaty transferowej może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKZE lub na IKE.
4. W przypadku dokonania wypłaty transferowej na IKZE albo na IKE Oszczędzający może dokonywać wpłat dopiero po wpływie środków będących przedmiotem wypłaty transferowej z dotychczasowej instytucji prowadzącej odpowiednio IKZE lub IKE.

§ 17 Zwrot i częściowy zwrot środków

1. Zwrot środków zgromadzonych na IKZE lub na IKE następuje w razie wypowiedzenia odpowiednio umowy o prowadzenie IKZE lub umowy o prowadzenie IKE przez którąkolwiek ze stron, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub do wypłaty transferowej. Przedmiotem zwrotu jest całość środków zgromadzonych odpowiednio na IKZE lub IKE. W przypadku wypowiedzenia umowy o prowadzenie IKE przez Oszczędzającego jest on obowiązany do złożenia oświadczenia o zapoznaniu

się z konsekwencjami zwrotu określonymi w Ustawie o IKE i IKZE. W przypadku wypowiedzenia umowy o prowadzenie IKE przez Fundusz wypowiadający informuje Oszczędzającego o możliwości dokonania wypłaty transferowej z IKE.

2. Oszczędzający może wystąpić z wnioskiem o częściowy zwrot środków z IKE pod warunkiem, że środki te pochodziły z wpłat na IKE. Częściowy zwrot polega na umorzeniu takiej liczby jednostek rozrachunkowych, która stanowić będzie równowartość kwoty określonej w dyspozycji dotyczącej częściowego zwrotu z zastrzeżeniem, że wskazana kwota nie może być mniejsza niż 100,00 zł.
3. Po dokonaniu częściowego zwrotu minimalna wartość środków zgromadzonych na rachunku IKE Oszczędzającego nie może być niższa niż 50,00 zł. W przypadku, gdy na skutek realizacji częściowego zwrotu na rachunku IKE Oszczędzającego miałyby pozostać kwota niższa niż 50,00 zł, Fundusz dokona zwrotu wszystkich środków zgromadzonych na rachunku IKE. Z dniem wypłaty wszystkich środków zgromadzonych na rachunku Oszczędzającego umowa ulega rozwiązaniu.
4. Na równi ze zwrotem, w tym także do celów podatkowych, traktuje się pozostawienie środków zgromadzonych na IKZE lub IKE na rachunku Oszczędzającego, jeżeli umowa wygasła, a nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub do wypłaty transferowej.
5. Zwrot środków zgromadzonych na IKZE lub IKE powinien nastąpić przed upływem terminu wypowiedzenia umowy. Częściowy zwrot następuje w ciągu 30 dni, licząc od dnia złożenia przez Oszczędzającego wniosku.
6. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonej zastawem:
 - 1) z IKZE jest traktowane jako zwrot;
 - 2) z IKE jest traktowane jako zwrot lub częściowy zwrot.
7. W przypadku, gdy na rachunek IKE Oszczędzającego przyjęto wypłatę transferową zawierającą środki pochodzące z programu emerytalnego, Fundusz przed dokonaniem zwrotu, w ciągu 7 dni, licząc od dnia złożenia przez Oszczędzającego wypowiedzenia, przekazuje na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwotę w wysokości 30% sumy składek podstawowych wpłaconych do programu emerytalnego.

ROZDZIAŁ V

OPŁATY NA RZECZ FUNDUSZU I KOSZTY FUNDUSZU

§ 18 Wysokość opłat

1. Fundusz pobiera opłatę od wpłacanych środków pieniężnych, z zastrzeżeniem ust 3 i 4, w wysokości określonej w tabeli poniżej. Wysokość opłaty jest uzależniona od daty pierwszej wpłaty na rachunek IKZE albo IKE Oszczędzającego.

Stawka opłaty	Okres od dnia wpływu pierwszej wpłaty na rachunek IKZE Oszczędzającego
3,4%	od 0 do 5 lat
2,9%	od 6 do 10 lat
2,4%	od 11 do 15 lat
1,0%	powyżej 15 lat

- Opłata jest potrącana przed przeliczeniem wpłat na jednostki rozrachunkowe.
- Jeżeli Oszczędzający zawarł z Funduszem umowę, dokonywał wpłat i posiada jednostki rozrachunkowe na rachunku, a następnie zawarł z Funduszem umowę celem oszczędzania w ramach drugiego produktu oferowanego przez Fundusz (odpowiednio: IKZE albo IKE), wówczas stawka opłaty, o której mowa w ust. 1, w zakresie dotyczącym drugiego produktu, będzie liczona według zasad właściwych dla środków zgromadzonych na rachunku w związku z zawarciem pierwszej umowy.
- Fundusz nie pobiera opłaty od wpłaconych środków pieniężnych będących przedmiotem wypłaty transferowej.

§ 19 Pokrywanie kosztów Funduszu

- Fundusz pokrywa bezpośrednio ze swoich aktywów koszty związane z funkcjonowaniem Funduszu:
 - koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo, w wysokości określonej w § 20;
 - koszty związane z przechowywaniem aktywów Funduszu przez Depozytariusza, stanowiące równowartość wynagrodzenia Depozytariusza w wysokości określonej w Załączniku nr 1 do Statutu;
 - koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać, w wysokości maksymalnej, określonej w Załączniku nr 2 i 2a do Statutu;
 - koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych, jeżeli z ich uiszczenia nie jest zwolniony na podstawie odrębnych przepisów i jeżeli ich ponoszenie jest związane z prowadzoną przez Fundusz działalnością statutową. Rodzaje, sposoby oraz tryb kalkulacji, a także maksymalną wysokość tych kosztów określają prawodawstwa państw, na terytorium których Fundusz podejmuje działalność lokacyjną.
- Koszty działalności Funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego aktywów, pokrywa Towarzystwo.

§ 20 Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Funduszem

- Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Funduszem składa się z następujących części:
 - wynagrodzenia stałego za zarządzanie Funduszem;
 - wynagrodzenia zmiennego za zarządzanie, uzależnionego od wyników zarządzania Funduszem.

- Wynagrodzenie stałe Towarzystwa za zarządzanie nie może być wyższe niż 2,99% w skali roku (liczonego jako 365 dni) od średniej wartości aktywów netto Funduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym dniu wyceny i za każdy dzień roku, od wartości aktywów netto Funduszu z poprzedniego dnia wyceny i rozliczane w okresach miesięcznych. Wypłata wynagrodzenia stałego ze środków Funduszu jest dokonywana do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane.
- Wynagrodzenie zmienne za zarządzanie jest uzależnione od wyników zarządzania Funduszem w odniesieniu do indeksu odniesienia Funduszu (benchmarku) i wypłacane jest tylko w przypadku, gdy stopa zwrotu Funduszu w danym okresie rozliczeniowym jest dodatnia i jednocześnie stopa zwrotu Funduszu jest wyższa od stopy zwrotu benchmarku. Wynagrodzenie zmienne za zarządzanie wynosi maksymalnie 20% nadwyżki wyników zarządzania Funduszem ponad wynik benchmarku w danym okresie rozliczeniowym i jest wyliczane na ostatni dzień okresu rozliczeniowego zgodnie ze wzorem:

$$WZ_t = SWAN_t * \max(NZF_t, 0) * SWZ$$

gdzie:

t – oznacza okres rozliczeniowy,

WZ_t – wartość Wynagrodzenia Zmiennego za dany okres rozliczeniowy,

$SWAN_t$ – średnia dzienna Wartość Aktywów Netto Funduszu w danym okresie rozliczeniowym „ t ”,

NZF_t – Nadwyżka Zarządzania Funduszem wyliczona za dany okres rozliczeniowy „ t ”,

SWZ – stawka wynagrodzenia zmiennego (maksymalnie 20%).

- Nadwyżka wyników zarządzania Funduszem ponad wynik benchmarku wyliczana jest w danym okresie rozliczeniowym zgodnie ze wzorem:

$$NZF_t = SZF_t - \max(SZB_t, 0)$$

gdzie:

SZF_t – stopa zwrotu z Funduszu za dany okres rozliczeniowy „ t ” wyliczana zgodnie ze wzorem:

$$SZF_t = WJU_t / WJU_{t-1} - 1$$

gdzie:

WJU_t – wartość jednostki rozrachunkowej Funduszu w ostatnim dniu roboczym danego okresu rozliczeniowego „ t ”,

WJU_{t-1} – wartość jednostki rozrachunkowej Funduszu w ostatnim dniu roboczym poprzedniego okresu rozliczeniowego (w przypadku pierwszego okresu rozliczeniowego – wartość jednostki rozrachunkowej Funduszu w pierwszym dniu tego okresu),

SZB_t – stopa zwrotu benchmarku za dany okres rozliczeniowy „t”, wyliczana zgodnie ze wzorem:

$$\text{SZB}_t = 50\% * (\text{WIG30}_t / \text{WIG30}_{t-1} - 1) + 50\% * (\text{TBSP.Index}_t / \text{TBSP.Index}_{t-1} - 1)$$

gdzie:

WIG30_t – wartość indeksu WIG30 w ostatnim dniu roboczym danego okresu rozliczeniowego „t”,

WIG30_{t-1} – wartość indeksu WIG30 w ostatnim dniu roboczym poprzedniego okresu rozliczeniowego (w przypadku pierwszego okresu rozliczeniowego – wartość indeksu w pierwszym dniu tego okresu),

TBSP.Index_t – wartość indeksu Treasury BondSpot Poland w ostatnim dniu roboczym danego okresu rozliczeniowego „t”,

TBSP.Index_{t-1} – wartość indeksu Treasury BondSpot Poland w ostatnim dniu roboczym poprzedniego okresu rozliczeniowego (w przypadku pierwszego okresu rozliczeniowego – wartość indeksu w pierwszym dniu tego okresu).

5. Okresem rozliczeniowym jest rok obrotowy Funduszu.

6. Wartość rezerwy na wynagrodzenie Towarzystwa za wyniki zarządzania obliczona na ostatni dzień wyceny danego okresu rozliczeniowego wypłacana jest Towarzystwu do 10 dnia miesiąca następującego po zakończeniu tego okresu.

§ 21 Opłata dodatkowa

1. W przypadku, gdy Oszczędzający dokonuje wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu przed upływem 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy, Fundusz potrąci dodatkową opłatę w wysokości 10% wypłacanych, transferowanych lub zwracanych środków zgromadzonych na rachunku IKZE lub IKE Oszczędzającego, jednak nie mniej niż 50,00 zł.
2. Termin wskazany w ust. 1 liczony jest osobno dla IKZE albo IKE.

§ 22 Zasady pokrywania kosztów przez Towarzystwo oraz obniżania stawek opłat Funduszu

1. Towarzystwo może:
 - 1) pokryć w części lub w całości koszty, o których mowa w § 19 ust. 1 pkt 2 – 4;
 - 2) zmniejszyć wynagrodzenie stałe za zarządzanie, o którym mowa w § 20 ust. 2, do wysokości nie niższej niż 1,00 zł w skali miesiąca;
 - 3) zmniejszyć wysokość lub zaniechać naliczania i pobierania wynagrodzenia zmiennego, o którym mowa w § 20 ust. 3;
 - 4) zmniejszyć wysokość pobieranych opłat, o których mowa w § 18 lub zaniechać pobierania tej opłaty:
 - a) w ramach ofert promocyjnych;
 - b) w stosunku do określonych grup osób przystępujących do Funduszu, w szczególności:

– przedstawicieli oraz pracowników: Towarzystwa, Agenta Transferowego, Depozytariusza, dystrybutorów, akcjonariuszy Towarzystwa oraz podmiotów dominujących i zależnych w stosunku do akcjonariuszy Towarzystwa;

– członków najbliższej rodziny osób, o których mowa powyżej;

– Oszczędzających pozyskanych przez określonych Dystrybutorów lub przedstawicieli.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, w imieniu Towarzystwa podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
3. Towarzystwo powiadamia organ nadzoru o zatwierdzonych przez Zarząd warunkach promocji.
4. Oszczędzający oraz osoby przystępujące do Funduszu otrzymują informację o ofertach promocyjnych oraz pozostałe informacje niewskazane w Statucie za pośrednictwem poczty elektronicznej lub listem zwykłym lub poprzez udostępnienie przez osobę reprezentującą Fundusz, a także Dystrybutorów przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w tym oferowanych przez nich aplikacji klienckich lub posiadanych stron internetowych.
5. Informację o promocjach Oszczędzający otrzymują nie później niż w dniu jej rozpoczęcia.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ PRZEZ FUNDUSZ

§ 23 Cel inwestycyjny

1. Fundusz lokuje swoje aktywa zgodnie z zapisami Statutu, dążąc do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.
2. Celem Funduszu jest długoterminowy wzrost wartości aktywów Funduszu w wyniku wzrostu wartości lokat dokonywanych w papiery wartościowe z zastosowaniem zasad polityki inwestycyjnej Funduszu i zasady minimalizacji ryzyka w celu ograniczenia możliwych wahań wartości aktywów netto.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego.

§ 24 Przedmiot lokat Funduszu

1. Aktywa Funduszu, z zastrzeżeniem ust 2, mogą być lokowane wyłącznie w kategorii lokat dopuszczonych przepisami prawa.
2. Aktywa Funduszu mogą być lokowane w aktywach denominowanych w złotych lub walutach państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

§ 25 Zasady dywersyfikacji lokat Funduszu

1. Lokaty Funduszu podlegają ograniczeniom opisanym w Ustawie i aktach wykonawczych, a w szczególności następującym ograniczeniom:
 - 1) łączna wartość lokat aktywów Funduszu w akcjach, prawach do akcji i prawach poboru oraz obligacjach zamiennych na akcje, nie może przekroczyć 80% wartości tych aktywów;
 - 2) w przypadku depozytów nie więcej niż 5% wartości aktywów funduszu może być ulokowane w jednym banku lub jednej instytucji kredytowej albo w dwóch lub większej liczbie banków lub instytucji kredytowych będących podmiotami związanymi, przy czym w przypadku jednego dowolnie wybranego banku lub instytucji kredytowej albo grupy banków lub instytucji kredytowych będących podmiotami związanymi limit ten może wynosić 7,5%;
 - 3) w przypadku lokat w certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte, nie więcej niż 2% wartości aktywów Funduszu może być ulokowane w certyfikatach inwestycyjnych wyemitowanych przez jeden fundusz inwestycyjny zamknięty;
 - 4) w przypadku lokat w jednostki uczestnictwa zbywane przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, nie więcej niż 5% wartości aktywów Funduszu może być ulokowane w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez jeden fundusz inwestycyjny otwarty lub jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, przy czym nie więcej niż 15% wartości aktywów Funduszu może być ulokowane łącznie we wszystkich funduszach inwestycyjnych otwartych oraz specjalistycznych funduszach inwestycyjnych otwartych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych;
 - 5) łączna wartość lokat aktywów Funduszu we wszystkich papierach wartościowych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów będących podmiotami związanymi nie może przekroczyć 10% wartości tych aktywów;
 - 6) łączna wartość lokat Funduszu w certyfikaty inwestycyjne lub obligacje emitowane przez jeden fundusz sekurytyzacyjny nie może przekroczyć 5% wartości tych aktywów.
2. Fundusz, w celu podwyższenia bezpieczeństwa prowadzonej działalności inwestycyjnej, może wprowadzić dodatkowe, wewnętrzne ograniczenia w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych, inne niż określone w przepisach prawa lub Statucie.

§ 26 Kryterium doboru lokat Funduszu

1. Podstawowym kryterium doboru lokat Funduszu jest długoterminowy wzrost wartości aktywów Funduszu, przy akceptowalnym poziomie ryzyka. Aktywa Funduszu będą lokowane przede wszystkim w akcje, dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, samorządy i korporacje oraz instrumenty rynku pieniężnego.
2. Aktywa Funduszu mogą być lokowane w określone kategorie lokat pod warunkiem, że lokaty te spełniają kryteria oraz warunki określone w Statucie, ustawie oraz innych obowiązujących przepisach prawa.
3. Proporcje dotyczące podziału pomiędzy kategoriami lokat, o których mowa w § 24, uzależnione będą od możliwości wzrostu wartości poszczególnych instrumentów finansowych przy uwzględnieniu bieżącej i oczekiwanej sytuacji rynkowej zarówno na rynkach akcji, jak i dłużnych instrumentów finansowych.
4. Neutralny poziom alokacji aktywów Funduszu w instrumentach udziałowych wynosi 50% oraz neutralny poziom alokacji aktywów Funduszu w instrumentach dłużnych wynosi 50%. Fundusz nie odzwierciedla składu indeksów wchodzących w skład indeksu odniesienia dla lokat Funduszu (benchmarku). Wartość aktywów netto Funduszu może się charakteryzować istotną zmiennością wynikającą ze struktury portfela inwestycyjnego oraz techniki zarządzania portfelowego.
5. Czynniki branżowe pod uwagę w przypadku podejmowania decyzji inwestycyjnych na rynkach akcji będą:
 - 1) ocena bieżącej i przyszłej sytuacji makroekonomicznej kraju emitenta;
 - 2) ocena fundamentalna emitenta uwzględniająca bieżącą i oczekiwaną sytuację ekonomiczno-finansową emitenta oraz jego pozycję rynkową;
 - 3) przewidywana stopa zwrotu z inwestycji uwzględniająca ryzyko;
 - 4) udział akcji w indeksach giełdowych oraz kapitalizacja spółek;
 - 5) ocena płynności oraz free floatu poszczególnych papierów wartościowych.
6. Czynniki branżowe pod uwagę w przypadku podejmowania decyzji inwestycyjnych dotyczących dłużnych instrumentów finansowych oraz instrumentów rynku pieniężnego będą:
 - 1) ocena bieżącej i przyszłej sytuacji makroekonomicznej kraju emitenta, w szczególności:
 - a) wysokość inflacji i oczekiwań inflacyjnych, wielkość deficytu budżetowego oraz deficytu finansów publicznych;
 - b) wysokość deficytu na rachunku obrotów bieżących;
 - c) wysokość długu publicznego;
 - d) wysokość stóp procentowych;
 - e) prognozy tempa wzrostu gospodarczego;
 - f) kurs walutowy;
 - 2) prognozy zmian cen poszczególnych instrumentów finansowych;

- 3) dochodowość nabywanych instrumentów finansowych i jej przewidywane zmiany;
- 4) wielkość i płynność poszczególnych emisji instrumentów finansowych;
- 5) wielkość spreadów pomiędzy poszczególnymi emisjami instrumentów finansowych;
- 6) ocena ryzyka kredytowego odnosząca się do poszczególnych emitentów dłużnych instrumentów finansowych.

§ 27 Zakazy inwestycyjne

1. Aktywa Funduszu nie mogą być lokowane w:
 - 1) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez Towarzystwo zarządzające Funduszem;
 - 2) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariusza Towarzystwa zarządzającego Funduszem;
 - 3) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do podmiotów określonych w pkt 1 i 2;
 - 4) instrumentach finansowych, których wartość w istotnym stopniu zależy od wartości instrumentów finansowych określonych w pkt 1-3.
2. Fundusz nie może:
 - 1) zbywać swoich aktywów:
 - a) Towarzystwu zarządzającemu Funduszem;
 - b) członkom zarządu lub rady nadzorczej Towarzystwa;
 - c) osobom zatrudnionym w Towarzystwie;
 - d) osobom pozostającym z osobami wymienionymi w lit. b-c w związku małżeńskim, stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia włącznie;
 - e) akcjonariuszom Towarzystwa;
 - f) podmiotowi związanemu w stosunku do Towarzystwa;
 - g) podmiotowi związanemu w stosunku do akcjonariuszy Towarzystwa;
 - 2) nabywać za swoje aktywa aktywów od któregośkolwiek z podmiotów wymienionych w pkt 1;
 - 3) udzielać pożyczek, gwarancji i poręczeń, z zastrzeżeniem § 24 i § 28.

§ 28

1. Fundusz może udzielać pożyczek papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym.
2. Pożyczki i kredyty zaciągnięte przez Fundusz nie mogą przekraczać 1,5% wartości aktywów Funduszu.

§ 29

Uchylony

ROZDZIAŁ VII

DEPOZYTARIUSZ. OBOWIĄZKI INFORMACYJNE

§ 30 Firma, siedziba i adres Depozytariusza

1. Depozytariuszem przechowującym aktywa Funduszu na podstawie umowy o przechowywanie aktywów Funduszu jest ING Bank Śląski S.A., bank krajowy, spełniający warunki określone w Ustawie.
2. Siedzibą Depozytariusza są Katowice, adres: ul. Sokolska 34, 40-086 Katowice.

§ 31 Ogłaszanie prospektów informacyjnych

1. Prospekty informacyjne Funduszu są ogłaszane w dzienniku ogólnopolskim „Dziennik Gazeta Prawna”.
2. Prospekt informacyjny Funduszu będzie ogłaszany raz do roku, nie później niż w terminie 3 tygodni od zatwierdzenia przez Towarzystwo sprawozdania finansowego Funduszu.
3. Prospekt informacyjny Funduszu jest sporządzany przez Towarzystwo zgodnie z wymogami prawa i zawiera w szczególności – aktualny Statut Funduszu, informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej Funduszu, ostatnie zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe Funduszu wraz z opinią biegłego rewidenta oraz oświadczeniem depozytariusza potwierdzającym zgodność danych zawartych w sprawozdaniu ze stanem faktycznym, informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej Funduszu w zakresie określonym przez przepisy prawa.
4. Fundusz obowiązany jest do udostępnienia prospektu informacyjnego każdej osobie zamierzającej przystąpić do Funduszu.
5. Na żądanie Oszczędzającego, zgłoszone pisemnie lub w równoważny sposób na adres Towarzystwa, Fundusz zobowiązany jest przestać mu w terminie 30 dni ostatnio ogłoszony prospekt informacyjny, a gdy pisemne żądanie od Oszczędzającego wpłynęło do Funduszu po dniu sporządzenia przez Fundusz półrocznego sprawozdania finansowego, przesyłane także jest ostatnie półroczne sprawozdanie finansowe Funduszu.
6. Na żądanie Oszczędzającego zgłoszone pisemnie lub w równoważny sposób, Fundusz obowiązany jest przestać mu deklarację zasad polityki inwestycyjnej Funduszu.

§ 32 Informacja o środkach zgromadzonych na rachunku

1. Fundusz przesyła każdemu Oszczędzającemu w regularnych odstępach czasu nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy, informację o środkach znajdujących się na IKZE lub IKE Oszczędzającego, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, o wynikach działalności lokacyjnej Funduszu, a także o zasadach polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnym Funduszu wraz ze wskaźnikami, do których są porównywane osiągnięte przez Fundusz stopy zwrotu.
2. Fundusz na żądanie Oszczędzającego udziela mu informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego IKZE lub IKE, w terminie 14 dni od otrzymania żądania.
3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 Fundusz przesyła elektronicznie na udostępnione Oszczędzającemu indywidualne konto online, a na wniosek Oszczędzającego:
 - 1) pocztą elektroniczną na ostatni wskazany przez Oszczędzającego adres e-mail albo
 - 2) listem zwykłym na ostatni wskazany przez Oszczędzającego adres do korespondencji.
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3 Oszczędzający może złożyć na piśmie, na indywidualnym koncie online lub na infolinii – po autoryzacji.

ROZDZIAŁ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 33 Obowiązki Statutu

Postanowienia niniejszego Statutu obowiązują Fundusz, Towarzystwo oraz wszystkich Oszczędzających.

§ 34 Zmiany Statutu

1. Zmiana Statutu nie wymaga zgody Oszczędzających.
2. Niniejszy Statut może być zmieniony przez walne zgromadzenie akcjonariuszy Towarzystwa za zezwoleniem organu nadzoru.
3. Zmianę Statutu Fundusz ogłasza na stronie internetowej pzu.pl.
4. Zmiana Statutu Funduszu wchodzi w życie w terminie pięciu miesięcy od dnia dokonania ogłoszenia o zmianie Statutu, chyba że organ nadzoru zezwoli na skrócenie tego terminu.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik Nr 1 Koszty związane z przechowywaniem aktywów Funduszu przez Depozytariusza stanowiące równowartość wynagrodzenia Depozytariusza

Wynagrodzenie Depozytariusza składa się z następujących części:

1. Wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu przechowywania aktywów

Wartość aktywów netto Funduszu w zł	Stawka w skali roku
Od 0 do 30 mld zł	0,00375%
Powyżej 30 mld zł	0,00300%

- Opłata jest naliczana z zastosowaniem stawki procentowej odpowiedniej do progu, w którym znajduje się Fundusz, przy czym dana stawka ma zastosowanie do całości aktywów Funduszu. Podstawą jest średniomiesięczna wartość aktywów netto i baza 30/360.
- Opłata za rozliczenie transakcji kupno/sprzedaż papierów wartościowych: 5,00 zł.
- Koszty zewnętrzne:
 - 1) koszty związane z przechowywaniem aktywów oraz realizacją i rozliczaniem transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, stanowiące składnik wynagrodzenia Depozytariusza, pokrywane są z aktywów Funduszu według aktualnie obowiązującej tabeli prowizji i opłat danej instytucji rozliczeniowej;
 - 2) Pozostałe udokumentowane koszty poniesione przez Depozytariusza w związku z wykonywaniem poleceń Funduszu za pośrednictwem podmiotów zewnętrznych pokrywa Towarzystwo.

Załącznik Nr 2 Opłaty na rzecz osób trzecich z tytułu czynności związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

1. Maksymalna wysokość kosztów związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu na rzecz osób trzecich, stanowiących równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów wynosi dla transakcji zawieranych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy przedmiotem obrotu są:
 - 1) akcje, prawa poboru i prawa do akcji 0,20%,
 - 2) obligacje i inne dłużne papiery wartościowe 0,20%,

- 3) jednostki uczestnictwa zbywane przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte 2,0%,
 - 4) inne aktywa Funduszu zgodnie z przepisami Ustawy 0,35%.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1, pobierane są bezpośrednio z aktywów Funduszu przy rozliczaniu każdej transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu.

Załącznik Nr 2a Opłaty na rzecz osób trzecich, z tytułu czynności związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu na rynkach zagranicznych

1. Maksymalna wysokość kosztów związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu na rzecz osób trzecich, stanowiących równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, wynosi dla transakcji zawieranych na rynkach w państwach będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, gdy przedmiotem obrotu są:
 - 1) akcje, prawa do akcji i prawa poboru 0,35%,
 - 2) obligacje i dłużne papiery wartościowe 0,20%,
 - 3) inne aktywa Funduszu zgodnie z przepisami Ustawy 2,00%.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1, pobierane są bezpośrednio z aktywów Funduszu przy rozliczaniu każdej transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu.

ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU

na dzień 31 grudnia 2023 r.

1. Wprowadzenie
2. Bilans
3. Rachunek zysków i strat
4. Zestawienie zmian w aktywach netto
5. Zestawienie zmian w kapitale własnym
6. Zestawienie portfela inwestycyjnego
7. Dodatkowe informacje i objaśnienia

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. DANE O FUNDUSZU ORAZ TOWARZYSTWIE BĘDĄCYM ORGANEM FUNDUSZU

Dobrowolny Fundusz Emerytalny PZU („Fundusz”) jest zarządzany przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. („Towarzystwo”) z siedzibą w Warszawie, przy Rondzie Ignacego Daszyńskiego 4, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie pod numerem KRS 0000040724.

Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. jest spółką akcyjną prawa polskiego, której kapitał akcyjny w 100% należy do Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie S.A.

Dobrowolny Fundusz Emerytalny PZU został utworzony na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego wydanego 22 listopada 2011 roku i wpisany do rejestru funduszy emerytalnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie dnia 12 stycznia 2012 roku pod numerem RFe 30. Fundusz działa zgodnie z ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych („Ustawa”), ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego („Ustawa IKZE”) oraz Statutem Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU

uchwalonym przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A. w dniu 20 września 2011 roku (z późniejszymi zmianami) („Statut Funduszu”) zatwierdzonym na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 listopada 2011 roku.

Ostatni prospekt informacyjny Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU został opublikowany w elektronicznym wydaniu Dziennika Gazety Prawnej w dniu 18 maja 2023 roku.

2. OKRES SPRAWOZDAWCZY

Sprawozdanie finansowe Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU obejmuje działalność Funduszu w okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku.

3. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Roczne sprawozdanie finansowe Funduszu zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Fundusz w dającej się przewidzieć przyszłości, czyli w okresie 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

W związku z trwającą od 24 lutego 2022 r. inwazją zbrojną Rosji na Ukrainę Zarząd, w oparciu o powszechnie dostępne dane, dokonał analizy potencjalnego wpływu wojny w Ukrainie na działalność operacyjną i finansową Towarzystwa oraz zarządzanych przez nie funduszy. Na bazie przeprowadzonej analizy nie stwierdzono występowania istotnej niepewności wynikającej ze zdarzeń lub okoliczności, które mogłyby w znacznym stopniu wpłynąć na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Funduszu, zdolność Funduszu do kontynuowania działalności czy też konieczność uwzględniania tych zdarzeń w księgach rachunkowych roku obrotowego.

Zarząd Towarzystwa nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego Funduszu istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Fundusz w okresie co najmniej 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

4. DEPOZYTARIUSZ

Funkcję Depozytariusza dla Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU pełni ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 34. Obowiązki Depozytariusza reguluje Ustawa.

5. AGENT TRANSFEROWY

Rejestr Oszczędzających w Funduszu, w ramach którego otwierane są poszczególne rachunki prowadzi Pekao Financial Services Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Postępu 21.

6. CEL INWESTYCYJNY FUNDUSZU

Celem Funduszu jest osiągnięcie maksymalnego wzrostu wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu w długim okresie, przy akceptowalnym poziomie ryzyka i przy zachowaniu bezpieczeństwa lokat.

7. OGRANICZENIA INWESTYCYJNE STOSOWANE PRZEZ FUNDUSZ

Prowadząc działalność lokacyjną Fundusz zobowiązany jest do przestrzegania ograniczeń wynikających z przepisów Ustawy, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne oraz Statutu Funduszu.

8. PODATKI I OPŁATY

Na podstawie Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 roku fundusze emerytalne są zwolnione z płacenia podatku dochodowego od osób prawnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych Fundusz w okresie sprawozdawczym odprowadzał 10% podatek od wypłat dokonywanych z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, w tym wypłat na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego.

Fundusz, prowadząc działalność statutową, pokrywa również ze swoich aktywów koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych. W bieżącym roku obrotowym Fundusz poniósł koszty tego rodzaju dokonując transakcji poza granicami kraju, w postaci podatku od dywidend wypłacanych przez emitentów spółek znajdujących się w portfelu Funduszu i mających siedzibę poza granicami kraju, zgodnie z obowiązującymi w tych krajach przepisami podatkowymi.

9. PODSTAWOWE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rachunkowość Funduszu prowadzona jest zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku, Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych z dnia 24 grudnia 2007 roku oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych.

9.1. UJMOWANIE W KSIĘGACH OPERACJI DOTYCZĄCYCH FUNDUSZU

a) zwiększenie kapitału Funduszu

Wpłaty dokonywane przez Oszczędzających są ujmowane w księgach rachunkowych na dzień ich otrzymania i przeliczane na jednostki rozrachunkowe w najbliższym dniu wyceny po otrzymaniu wpłaty na rachunek przeliczeniowy i identyfikacji Oszczędzającego, który dokonał wpłaty. Przeliczenie następuje według wartości jednostki rozrachunkowej na dzień, w którym po raz pierwszy możliwe jest przyporządkowanie otrzymanych wpłat poszczególnym Oszczędzającym.

Liczba jednostek rozrachunkowych jest obliczana i podawana z dokładnością do czterech miejsc po przecinku, a ich wartość – z dokładnością do dwóch. Obydwie wielkości są zaokrąglane na zasadach ogólnych.

Zwiększenie kapitału Funduszu jest ujmowane w księgach rachunkowych na dzień przeliczenia środków pochodzących z wpłat.

b) zmniejszenie kapitału Funduszu

Zmniejszenie kapitału Funduszu jest ujmowane w księgach rachunkowych na dzień przeliczenia jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne.

Przeliczenie jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne jest wykonywane nie wcześniej niż na 3 dni robocze przed wypłatą środków lub wypłatą transferową.

c) ujmowanie w księgach składników portfela inwestycyjnego
Operacje dotyczące transakcji nabycia / zbycia składników portfela inwestycyjnego ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu w dacie zawarcia umowy, po uzyskaniu dowodu księgowego potwierdzającego ich dokonanie. Przy czym, jeśli przedmiotem umowy jest sprzedaż składników portfela z należnymi odsetkami, odsetki te ujmuje się w księgach rachunkowych Funduszu według wartości na dzień rozliczenia umowy, uznając przychód z tytułu odsetek w wysokości zgodnej z zawartą umową. W przypadku nabycia / zbycia praw majątkowych innych niż opisane powyżej, prawa te ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu w dacie rozliczenia, na podstawie dokumentu potwierdzającego rozliczenie transakcji zakupu / sprzedaży.

Nabyte składniki portfela inwestycyjnego ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny nabycia. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu wraz z prowizją maklerską i inne opłaty, z wyłączeniem opłat dla depozytariusza. Składniki portfela inwestycyjnego nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero. W przypadku dłużnych papierów wartościowych z naliczanymi odsetkami, wartość ustaloną w stosunku do ich wartości nominalnej i wartość naliczonych odsetek ujmuje się w księgach rachunkowych łącznie.

Zmianę wartości nominalnej nabytych akcji, niepowodującą zmiany wysokości kapitału zakładowego emitenta, ujmuje się w zestawieniach analitycznych, w których są dokonywane zmiany liczby posiadanych akcji oraz jednostkowej ceny nabycia.

d) ujmowanie w księgach aktywów denominowanych w innych walutach

Nabycie lub zbycie aktywów, niebędących składnikami portfela inwestycyjnego i denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień przeprowadzenia transakcji.

Na dzień wyceny aktywa wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych po przeliczeniu na walutę polską według obowiązującego w dniu wyceny średniego kursu ogłaszanego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

e) metoda identyfikacji zbywanych składników portfela inwestycyjnego

Zysk lub stratę zbywanych składników portfela inwestycyjnego ustala się, przypisując składnikom najwyższą wartość w cenie nabycia lub najwyższą wartość w cenie nabycia powiększoną o amortyzację w przypadku instrumentów wycenianych metodą amortyzacji liniowej. Zasady tej nie stosuje się do papierów wartościowych nabytych z udzielonym przez drugą stronę zobowiązaniem odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielonego depozytu lub pożyczki.

f) początkowe ujęcie w księgach prawa poboru, dywidend należnych oraz świadczeń dodatkowych związanych z emisją papierów wartościowych

Przysługujące, zgodnie z uchwałą walnego zgromadzenia emitenta akcji, prawo poboru akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień, w którym po raz pierwszy akcje dające to prawo były notowane bez prawa poboru. Niewykonane prawo poboru akcji umarza się według ceny równej zero w dniu następnym po dniu w którym upływa termin realizacji zapisów na akcje.

Należną dywidendę wypłacaną w środkach pieniężnych lub w papierach wartościowych z akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień, w którym po raz pierwszy akcje były notowane na rynku regulowanym bez prawa do dywidendy. Dywidenda należna w środkach pieniężnych jest ujmowana jako należność z tytułu dywidendy, zaś dywidenda należna w papierach wartościowych jest ujmowana w portfelu inwestycyjnym Funduszu.

Przysługujące, zgodnie z uchwałą walnego zgromadzenia emitenta akcji, prawo poboru akcji nienotowanych na rynkach regulowanych oraz prawo do otrzymania dywidendy od akcji nienotowanych na rynkach regulowanych ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień następnym po dniu ustalenia tych praw.

Świadczenia dodatkowe związane z emisją papierów wartościowych ujmuje się w księgach rachunkowych w dniu uznania świadczenia za należne tzn. w chwili określonej w prospekcie emisyjnym i po spełnieniu warunków w nim określonych.

g) koszty pokrywane z aktywów Funduszu

Fundusz pokrywa ze swoich aktywów koszty z tytułu wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie, koszty Depozytariusza, koszty danin publicznych związanych z prowadzoną działalnością statutową, koszty amortyzacji premii od dłużnych papierów wartościowych nabytych powyżej wartości nominalnej, koszty ujemnych różnic kursowych.

Koszty są ujmowane zgodnie z zasadą memoriałową.

9.2. WYCENA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Wycena papierów wartościowych będących składnikami portfela inwestycyjnego Funduszu dokonywana jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych („Rozporządzenie”) według stanu aktywów Funduszu na dzień wyceny. Zgodnie z § 2 Rozporządzenia wycena aktywów Funduszu następuje według wartości rynkowej z zachowaniem zasady ostrożności.

Papiery wartościowe notowane na rynku wyceny w rozumieniu § 1 pkt 1 Rozporządzenia wyceniane są w oparciu o kurs wyceny z dnia wyceny. Kurs wyceny rozumiany jest jako średnia dzienna cena transakcji ważona wolumenem obrotu, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalona na rynku wyceny, kursem wyceny jest:

- a) dla Treasury Bond Spot:
 - kurs fixingowy, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony, to
 - kurs odniesienia ustalony przez organizatora rynku,
- b) dla pozostałych rynków wyceny:
 - kurs zamknięcia, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony, to
 - ostatni kurs jednolity z dnia wyceny, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony, to
 - kurs odniesienia ustalony przez organizatora rynku.

W przypadku braku kursu wyceny z dnia wyceny papiery wartościowe są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z ostatniego dnia, w którym został ustalony.

Papiery wartościowe notowane na więcej niż jednym rynku lub w więcej niż jednym systemie notowań wyceniane są poprzez ustalenie rynku wyceny i systemu notowań w oparciu o przewidywaną wielkość obrotu danym papierem wartościowym na rynkach wyceny i systemach notowań. Zmiana rynku wyceny jest dokonywana w przypadku, gdy w dwóch kolejnych miesiącach kalendarzowych obrotu na innym rynku wyceny przekroczyły wielkość obrotu na dotychczasowym rynku wyceny, jednakże dla dłużnych skarbowych papierów wartościowych, dla których ustalany jest kurs fixingowy na Treasury Bond Spot, rynkiem wyceny jest Treasury Bond Spot.

Dłużne papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny wyceniane są według określonej przez Fundusz szczegółowej metodologii wyceny. Metodologie wyceny dłużnych papierów wartościowych są oparte na zdyskontowanej wartości przepływów pieniężnych. Szczegółowa konstrukcja metodologii jest dostosowana do rodzaju i charakteru instrumentu finansowego, które są określane w warunkach emisji.

Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.

W przypadku, gdy okres do rozpoczęcia notowań dłużnych papierów wartościowych nie przekracza miesiąca, są one wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.

Dłużne papiery wartościowe od dnia następującego bezpośrednio po dniu ostatniego notowania do dnia wykupu są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii powstałej jako różnica między ceną wykupu danego papieru wartościowego a ceną, po jakiej Fundusz wycenił papier wartościowy w ostatnim dniu jego notowania.

Pozostałe papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny są wyceniane według ceny nabycia.

Wartość akcji dopuszczonych do publicznego obrotu, lecz nienotowanych na rynku wyceny, jest równa wartości akcji tego emitenta notowanych na rynku wyceny.

Jeżeli między akcjami nowej emisji i akcjami notowanymi na rynku wyceny istnieją różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, wartość akcji nowej emisji jest określana jako wartość akcji emisji notowanej na rynku wyceny skorygowana o wartość uprawnień przysługujących posiadaczom akcji różniących te emisje.

Papiery wartościowe nabyte z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielonego depozytu lub pożyczki, są wyceniane metodą liniowej amortyzacji różnicy między ceną odkupu papierów wartościowych a ceną ich nabycia.

Zobowiązanie Funduszu do odkupu sprzedanych papierów wartościowych po określonej cenie i w określonym terminie uznaje się za zobowiązanie z tytułu pożyczki i wycenia się metodą liniowej amortyzacji różnicy między ceną odkupu papierów wartościowych a ceną ich sprzedaży.

Wierzytelności z tytułu pożyczki, kredytu lub depozytu wycenia się według sumy wartości nominalnej i odsetek naliczonych do dnia wyceny.

Do wyceny papierów wartościowych zakupionych na rynkach zagranicznych stosuje się analogiczne zasady wyceny jak w przypadku wyceny aktywów krajowych.

W przypadku notowania papierów wartościowych jednocześnie na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, ich wycena jest dokonywana na podstawie notowań na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jeśli nie jest możliwa wycena aktywów według zasad określonych powyżej lub dokonanie wyceny z zastosowaniem tych zasad byłoby sprzeczne z zasadą ostrożności, fundusz emerytalny szacuje wartość tych aktywów według określonej przez siebie szczegółowej metodologii.

9.3. UJMOWANIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Środki pieniężne Funduszu są ujmowane w wartości nominalnej.

9.4. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI

W bieżącym okresie obrotowym nie miały miejsca żadne zmiany zasad rachunkowości.

BILANS FUNDUSZU [w złotych]		31.12.2023	31.12.2022
I.	Aktywa	778 788 559,88	522 979 773,34
1.	Portfel inwestycyjny	724 623 279,09	502 334 009,51
2.	Środki pieniężne	53 596 420,59	20 293 971,60
	a) na rachunkach bieżących	37 716 799,85	9 334 141,90
	b) na rachunku przeliczeniowym	15 879 620,74	10 959 829,70
	– na rachunku wpłat	15 731 394,28	10 833 307,77
	– na rachunku wypłat	618,46	23 745,73
	– do wyjaśnienia	147 608,00	102 776,20
	c) na pozostałych rachunkach	0,00	0,00
3.	Należności	568 860,20	351 792,23
	a) z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego	559 393,05	0,00
	b) z tytułu dywidend	0,00	348 808,97
	c) z tytułu pożyczek	0,00	0,00
	d) z tytułu odsetek	9 467,15	2 983,26
	e) od towarzystwa	0,00	0,00
	f) pozostałe należności	0,00	0,00
4.	Rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
II.	Zobowiązania	24 744 334,97	8 916 942,45
1.	Z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego	12 301 324,23	1 545 916,43
2.	Z tytułu pożyczek i kredytów	0,00	0,00
3.	Wobec członków	8 928 866,53	5 764 247,69
4.	Wobec towarzystwa	120 203,35	104 671,75
5.	Wobec depozytariusza	0,00	0,00
6.	Pozostałe zobowiązania	355 656,63	235 836,60
7.	Rozliczenia międzyokresowe	3 038 284,23	1 266 269,98
III.	Aktywa netto (I – II)	754 044 224,91	514 062 830,89
IV.	Kapitał funduszu	639 738 456,62	531 016 187,64
V.	Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy	114 305 768,29	-16 953 356,75
1.	Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	-12 582 875,27	-15 300 891,89
2.	Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	30 620 179,03	23 806 677,62
3.	Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	96 268 464,53	-25 459 142,48
VI.	Kapitał i zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy, razem (IV + V)	754 044 224,91	514 062 830,89

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT [w złotych]		01.01.2023–31.12.2023	01.01.2022–31.12.2022
I.	Przychody operacyjne	23 042 692,49	17 662 807,10
1.	Przychody portfela inwestycyjnego	22 163 492,16	17 217 648,16
	a) dywidendy i udziały w zyskach	11 141 162,13	10 358 060,99
	b) odsetki, w tym	11 022 330,03	6 859 587,17
	– odsetki od dłużnych papierów wartościowych	11 022 330,03	6 859 587,17
	– odsetki od depozytów bankowych i bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
	– pozostałe	0,00	0,00
	c) odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	0,00	0,00
	d) przychody z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	0,00	0,00
	e) przychody z tytułu udzielonych pożyczek w papierach wartościowych	0,00	0,00
	f) pozostałe przychody portfela inwestycyjnego	0,00	0,00
2.	Przychody ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych	755 103,77	254 386,46
3.	Różnice kursowe dodatnie powstałe w związku z wyceną praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	109 025,59	180 679,87
4.	Pozostałe przychody	15 070,97	10 092,61
II.	Koszty operacyjne	20 324 675,87	14 880 810,10
1.	Koszty zarządzania funduszem	19 568 704,68	14 023 184,23
2.	Koszty wynagrodzenia depozytariusza	58 516,48	48 723,28
3.	Koszty portfela inwestycyjnego, w tym	0,00	0,00
	a) amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych nabytych powyżej wartości nominalnej	0,00	0,00
	b) pozostałe koszty inwestycyjne	0,00	0,00
4.	Koszty zaciągniętych pożyczek i kredytów	0,00	0,00
5.	Różnice kursowe ujemne powstałe w związku z wyceną praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	205 802,74	225 967,39
6.	Koszty danin publicznoprawnych	491 651,97	582 935,20
7.	Pozostałe koszty	0,00	0,00
III.	Wynik z inwestycji (I – II)	2 718 016,62	2 781 997,00
IV.	Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	128 541 108,42	-80 691 214,82
1.	Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	6 813 501,41	-3 589 942,42
2.	Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	121 727 607,01	-77 101 272,40
V.	Wynik finansowy (III + IV)	131 259 125,04	-77 909 217,82

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO [w złotych]		01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
A.	Zmiana wartości aktywów netto		
I.	Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	514 062 830,89	492 536 324,66
II.	Wynik finansowy w okresie sprawozdawczym (razem), w tym	131 259 125,04	-77 909 217,82
1.	Wynik z inwestycji	2 718 016,62	2 781 997,00
2.	Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	6 813 501,41	-3 589 942,42
3.	Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	121 727 607,01	-77 101 272,40
III.	Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym, w tym	108 722 268,98	99 435 724,05
1.	Zwiększenia kapitału z tytułu wpłat przeliczonych na jednostki rozrachunkowe	137 727 068,89	116 349 285,77
2.	Zmniejszenia kapitału z tytułu umorzenia jednostek rozrachunkowych	29 004 799,91	16 913 561,72
IV.	Łączna zmiana wartości aktywów netto w okresie sprawozdawczym (II + III)	239 981 394,02	21 526 506,23
V.	Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego (I + IV)	754 044 224,91	514 062 830,89
B.	Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych		
I.	Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych w okresie sprawozdawczym, w tym		
1.	Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na początek okresu sprawozdawczego	19 128 546,3050	15 535 751,3735
2.	Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na koniec okresu sprawozdawczego	22 665 162,8584	19 128 546,3050
II.	Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową		
1.	Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na początek okresu sprawozdawczego	26,87	31,70
2.	Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na koniec okresu sprawozdawczego	33,27	26,87
3.	Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	23,82	-15,24
4.	Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	27,06	23,65
5.	Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	33,42	32,64
6.	Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na ostatni dzień wyceny w okresie sprawozdawczym	33,27	26,87

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM [w złotych]		01.01.2023–31.12.2023	01.01.2022–31.12.2022
I.	Kapitały razem funduszu na początek okresu sprawozdawczego	514 062 830,89	492 536 324,66
1.	Kapitał funduszu na początek okresu sprawozdawczego	531 016 187,64	431 580 463,59
1.1	Zmiany w kapitale funduszu		
	a) zwiększenia z tytułu	137 727 068,89	116 349 285,77
	– wpłat członków	135 212 726,49	113 205 610,87
	– otrzymanych wpłat transferowych	2 514 143,26	3 143 555,21
	– pokrycia szkody	199,14	119,69
	– pozostałe	0,00	0,00
	b) zmniejszenia z tytułu	29 004 799,91	16 913 561,72
	– wypłat transferowych	4 877 707,35	1 907 350,13
	– wypłat osobom uprawnionym	1 780 055,20	947 400,46
	– wypłaty na wniosek oszczędzającego z IKE lub IKZE	22 335 053,00	14 027 438,51
	– zwrot błędnie wpłaconych składek	0,00	0,00
	– pozostałe	11 984,36	31 372,62
1.2	Kapitał funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	639 738 456,62	531 016 187,64
2.	Wynik finansowy	114 305 768,29	-16 953 356,75
	Wynik finansowy roku bieżącego	131 259 125,04	-77 909 217,82
	Wynik finansowy lat ubiegłych	-16 953 356,75	60 955 861,07
II.	Kapitały razem w dyspozycji funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	754 044 224,91	514 062 830,89

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO [w tys. złotych]		31.12.2023				31.12.2022			
Lp.	Instrument finansowy	Ilość [w szt.]	Wartość nabycia [w tys. zł]	Wartość bieżąca [w tys. zł]	Udział w aktywach [w %]*	Ilość [w szt.]	Wartość nabycia [w tys. zł]	Wartość bieżąca [w tys. zł]	Udział w aktywach [w %]*
1.	Obligacje emitowane przez Skarb Państwa	160 000	141 644	148 309	19,04	102 000	88 974	81 255	15,54
1.1	Skarb Państwa – WS0429 – 25/04/2029	25 000	25 379	26 815	3,44	0	0	0	0,00
1.2	Skarb Państwa – DS0725 – 25/07/2025	20 000	19 324	19 748	2,54	0	0	0	0,00
1.3	Skarb Państwa – DS0726 – 25/07/2026	15 000	14 024	14 296	1,84	2 000	1 674	1 752	0,34
1.4	Skarb Państwa – DS0727 – 25/07/2027	0	0	0	0,00	16 000	16 172	13 542	2,59
1.5	Skarb Państwa – DS1029 – 25/10/2029	0	0	0	0,00	10 000	10 803	7 913	1,51
1.6	Skarb Państwa – DS1030 – 25/10/2030	10 000	9 487	7 942	1,02	10 000	9 487	6 744	1,29
1.7	Skarb Państwa – WZ1131 – 25/11/2031	25 000	23 201	24 038	3,09	24 000	21 738	22 239	4,25
1.8	Skarb Państwa – PS1026 – 25/10/2026	30 000	25 888	26 384	3,39	20 000	17 088	15 687	3,00
1.9	Skarb Państwa – DS0432 – 25/04/2032	30 000	19 318	23 726	3,05	20 000	12 013	13 378	2,56
1.10	Skarb Państwa – DS1033 – 25/10/2033	5 000	5 024	5 360	0,69	0	0	0	0,00
2.	Obligacje inne niż wymienione w pkt. 11, bankowe papiery wartościowe lub listy zastawne, emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego	100 000	76 912	78 449	10,07	101 000	79 476	66 042	12,63
2.1	Bank Gospodarstwa Krajowego – 19/02/2023	0	0	0	0,00	4 000	4 000	4 114	0,79
2.2	Bank Gospodarstwa Krajowego – FPC0630 – 05/06/2030	50 000	49 004	42 392	5,44	50 000	49 004	35 594	6,81
2.3	Bank Gospodarstwa Krajowego – FPC1140 – 27/11/2040	40 000	20 098	27 216	3,49	37 000	18 662	18 659	3,57
2.4	Bank Gospodarstwa Krajowego – FPC0328 – 12/03/2028	10 000	7 810	8 841	1,14	10 000	7 810	7 675	1,47
3.	Niezabezpieczone całkowicie obligacje i inne dłużne papiery wartościowe, dla których podmiotami zobowiązanymi do spełnienia świadczeń są spółki notowane na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	225	44 923	47 296	6,07	19 641	35 918	34 653	6,63
3.1	Bank Millennium SA – 07/12/2027	8	3 860	3 816	0,49	8	3 860	3 236	0,62
3.2	Bank Millennium SA – 30/01/2029	20	8 852	9 099	1,17	8	3 932	3 886	0,74
3.3	Develia SA – 22/05/2023	0	0	0	0,00	2 500	2 501	2 531	0,48
3.4	PKN Orlen SA – 25/03/2031	150	10 603	12 440	1,60	125	8 625	8 357	1,60
3.5	Lokum Deweloper SA – 05/09/2024	0	0	0	0,00	17 000	17 000	16 643	3,18
3.6	mBank SA – 11/09/2027	47	21 608	21 941	2,82	0	0	0	0,00
4.	Niezabezpieczone całkowicie obligacje i inne dłużne papiery wartościowe spółek nienotowanych na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	17 136	14 312	14 686	1,89	7 136	7 136	7 018	1,34
4.1	Ronson Development SE – 02/04/2024	7 136	4 282	4 395	0,56	7 136	7 136	7 018	1,34
4.2	Ronson Development SE – 15/04/2025	10 000	10 030	10 291	1,32	0	0	0	0,00
5.	Akcje spółek notowanych na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	11 130 624	276 946	354 187	45,48	10 398 106	255 283	250 813	47,96
5.1	AmRest Holdings SE	55 028	1 326	1 463	0,19	98 864	2 919	1 918	0,37
5.2	UniCredit SpA	55 792	2 453	5 958	0,77	81 422	3 706	5 071	0,97
5.3	Kernel Holding S.A.	0	0	0	0,00	33 225	1 885	578	0,11
5.4	Allegro.eu SA	733 834	29 097	24 502	3,15	591 979	24 865	14 875	2,84
5.5	Pepco Group NV	286 389	10 720	7 445	0,96	93 077	3 817	3 672	0,70
5.6	AC SA	67 468	2 526	1 747	0,22	67 667	2 598	2 076	0,40
5.7	Agora SA	109 517	1 080	1 230	0,16	109 517	1 080	529	0,10
5.8	Alumetal SA	0	0	0	0,00	54 780	3 017	3 832	0,73

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO [w tys. złotych]		31.12.2023				31.12.2022			
Lp.	Instrument finansowy	Ilość [w szt.]	Wartość nabycia [w tys. zł]	Wartość bieżąca [w tys. zł]	Udział w aktywach [w %]*	Ilość [w szt.]	Wartość nabycia [w tys. zł]	Wartość bieżąca [w tys. zł]	Udział w aktywach [w %]*
5.9	Apator SA	175 552	3 739	2 681	0,34	132 522	3 016	1 837	0,35
5.10	Auto Partner SA	130 415	396	3 418	0,44	243 818	1 272	3 208	0,61
5.11	BNP Paribas Bank Polska SA	23 594	1 178	2 032	0,26	23 594	1 178	1 326	0,25
5.12	Benefit Systems SA	1 172	628	2 313	0,30	1 772	962	1 301	0,25
5.13	mBank SA	38 896	15 055	20 819	2,67	20 662	7 205	6 115	1,17
5.14	Budimex SA	6 158	1 467	3 862	0,50	13 723	3 642	3 857	0,74
5.15	Santander Bank Polska SA	74 813	23 475	36 623	4,70	53 361	14 990	13 858	2,65
5.16	Cyfrowy Polsat SA	395 320	8 915	4 901	0,63	370 320	8 598	6 520	1,25
5.17	Ciech SA	0	0	0	0,00	36 868	1 090	1 520	0,29
5.18	Comarch SA	10 321	1 901	2 208	0,28	10 321	1 901	1 701	0,33
5.19	Dekpol SA	66 000	1 751	3 493	0,45	75 000	1 989	2 288	0,44
5.20	Dino Polska SA	41 713	8 861	19 188	2,46	40 024	8 279	15 015	2,87
5.21	Enea SA	354 619	2 761	3 244	0,42	415 156	3 338	2 466	0,47
5.22	Centrum Medyczne Enel-Med SA	137 704	1 769	2 584	0,33	137 704	1 769	2 162	0,41
5.23	Eurocash SA	0	0	0	0,00	168 940	2 179	2 290	0,44
5.24	Forte SA	85 633	2 686	1 962	0,25	85 633	2 686	1 696	0,32
5.25	Grupa Pracuj SA	10 000	705	617	0,08	10 000	705	407	0,08
5.26	GTC SA	657 509	4 858	2 778	0,36	657 509	4 858	4 054	0,78
5.27	Grupa Kęty SA	8 487	2 748	6 333	0,81	9 987	3 533	4 582	0,88
5.28	KGHM Polska Miedź SA	77 795	10 477	9 621	1,24	77 795	10 477	9 899	1,89
5.29	Kruk SA	10 000	1 414	4 753	0,61	10 000	1 414	3 121	0,60
5.30	Develia SA	883 727	1 821	4 010	0,51	984 050	2 050	2 409	0,46
5.31	LPP SA	1 577	14 604	25 522	3,28	1 392	12 638	14 806	2,83
5.32	MFO SA	68 645	2 159	2 350	0,30	68 645	2 159	2 108	0,40
5.33	Mennica Polska SA	104 683	1 952	1 734	0,22	104 683	1 952	1 720	0,33
5.34	Monnari Trade SA	67 395	471	368	0,05	67 395	471	335	0,06
5.35	Mo-Bruk SA	11 730	2 722	3 743	0,48	11 523	2 777	3 363	0,64
5.36	Mostostal Warszawa SA	172 543	757	1 127	0,14	172 543	757	965	0,18
5.37	Murapol SA	82 847	2 933	3 061	0,39	0	0	0	0,00
5.38	CD Projekt SA	29 495	5 189	3 403	0,44	29 495	5 189	3 811	0,73
5.39	Orzet Biały SA	159 382	1 640	5 546	0,71	159 382	1 640	4 463	0,85
5.40	PGE SA	769 839	6 358	6 693	0,86	712 839	5 877	4 887	0,93
5.41	PHN SA	40 153	510	559	0,07	80 153	1 075	965	0,18
5.42	Orlen SA	466 517	28 852	31 007	3,98	598 890	40 663	38 512	7,36
5.43	PKO BP SA	1 053 269	35 997	53 028	6,81	759 982	25 631	23 060	4,41
5.44	Poltreg SA	25 000	1 875	1 237	0,16	25 000	1 875	1 144	0,22
5.45	Ryvu Therapeutics SA	41 004	1 317	2 401	0,31	50 849	1 909	2 532	0,48
5.46	Shoper SA	0	0	0	0,00	15 017	696	384	0,07
5.47	Selvita SA	80 272	3 612	4 704	0,60	55 617	1 861	4 579	0,88
5.48	Asseco Poland SA	60 947	4 106	4 471	0,57	37 947	2 406	2 775	0,53
5.49	Tauron PE SA	1 258 675	2 871	4 692	0,60	806 726	1 528	1 704	0,33
5.50	OEX SA	0	0	0	0,00	14 168	168	432	0,08
5.51	Orange Polska SA	888 748	5 305	7 256	0,93	672 661	3 750	4 452	0,85
5.52	Vigo Photonics SA	5 989	2 403	2 940	0,38	5 989	2 403	2 706	0,52
5.53	VRG SA	1 052 109	3 559	3 584	0,46	1 052 109	3 559	3 512	0,67
5.54	WP Holding SA	35 995	3 369	4 365	0,56	29 457	2 701	2 974	0,57
5.55	ZPC Otmuchów SA	156 354	578	610	0,08	156 354	578	440	0,08

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO [w tys. złotych]		31.12.2023				31.12.2022			
Lp.	Instrument finansowy	Ilość [w szt.]	Wartość nabycia [w tys. zł]	Wartość bieżąca [w tys. zł]	Udział w aktywach [w %]*	Ilość [w szt.]	Wartość nabycia [w tys. zł]	Wartość bieżąca [w tys. zł]	Udział w aktywach [w %]*
6.	Razem lokaty krajowe	11 407 985	554 737	642 928	82,55	10 627 883	466 787	439 780	84,09
7.	Akcje spółek notowanych na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska	875 061	69 422	81 696	10,49	835 911	58 200	62 554	11,96
7.1	Erste Group Bank AG	24 227	2 967	3 864	0,50	37 234	4 780	5 221	1,00
7.2	First Quantum Minerals Ltd	39 092	1 369	1 260	0,16	39 092	1 369	3 608	0,69
7.3	BMW AG	0	0	0	0,00	9 600	3 884	3 755	0,72
7.4	Mercedes-Benz Group AG	12 650	3 394	3 442	0,44	12 650	3 394	3 647	0,70
7.5	Volkswagen AG	5 300	3 837	2 576	0,33	5 300	3 837	2 887	0,55
7.6	Allianz SE	2 759	2 148	2 902	0,37	2 759	2 148	2 605	0,50
7.7	Vonovia SE	57 018	5 872	7 105	0,91	45 276	4 864	4 684	0,90
7.8	HUGO BOSS AG	0	0	0	0,00	5 025	907	1 278	0,24
7.9	Industria de Diseno Textil SA	0	0	0	0,00	16 500	1 972	1 929	0,37
7.10	Intesa Sanpaolo SpA	377 003	3 534	4 344	0,56	327 003	3 003	3 205	0,61
7.11	InPost SA	85 904	3 250	4 688	0,60	100 259	3 969	3 733	0,71
7.12	Affimed NV	70 000	1 780	163	0,02	70 000	1 780	376	0,07
7.13	ING Groep NV	60 283	2 183	3 549	0,46	73 338	2 768	3 928	0,75
7.14	Alphabet Inc C	8 550	2 788	4 737	0,61	3 700	811	1 438	0,27
7.15	Alphabet Inc A	8 550	2 772	4 698	0,60	3 700	822	1 431	0,27
7.16	Amazon.com Inc	14 778	6 994	8 847	1,14	9 028	4 526	3 323	0,64
7.17	Freeport-McMoRan Inc	31 545	2 714	5 285	0,68	24 545	1 567	4 098	0,78
7.18	General Motors Co	11 600	1 996	1 643	0,21	11 600	1 996	1 713	0,33
7.19	Intel Corp	30 000	5 265	5 932	0,76	20 000	3 915	2 313	0,44
7.20	Microsoft Corp	6 000	8 086	8 877	1,14	0	0	0	0,00
7.21	NIKE Inc	0	0	0	0,00	2 000	437	1 029	0,20
7.22	PayPal Holdings Inc	23 500	7 072	5 697	0,73	10 000	3 828	3 115	0,60
7.23	Raytheon Technologies Corp	6 302	1 400	2 087	0,27	7 302	1 624	3 237	0,62
8.	Razem lokaty zagraniczne	875 061	69 422	81 696	10,49	835 911	58 200	62 554	11,96
9.	Razem lokaty	12 283 046	624 159	724 623	93,04	11 463 794	524 988	502 334	96,05

* udział w aktywach wyliczony według wartości w złotych

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA [w złotych]

I. Dane uzupełniające o pozycjach bilansu:	31.12.2023	31.12.2022
1) Środki pieniężne na rachunkach bieżących	37 716 799,85	9 334 141,90
a) na rachunkach bieżących w banku depozytariuszu	37 716 799,85	9 334 104,33
b) na rachunkach bieżących w innych bankach	0,00	0,00
c) na rachunkach pomocniczych w banku depozytariuszu	0,00	0,00
d) na rachunkach pomocniczych w innych bankach	0,00	0,00
e) w walucie EUR	0,00	37,57
f) w walucie USD	0,00	0,00
g) w innych walutach	0,00	0,00
h) środki w drodze	0,00	0,00
i) inne środki pieniężne	0,00	0,00
2) Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wpłat	15 731 394,28	10 833 307,77
a) środków wpłaconych przez członków	15 473 962,71	10 703 503,94
b) z tytułu otrzymanych wypłat transferowych	257 431,57	129 803,83
c) inne środki	0,00	0,00
3) Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wypłat	618,46	23 745,73
a) przeznaczone na wypłaty transferowe	0,00	0,00
b) przeznaczone na wypłaty osobom upoważnionym	614,20	0,00
c) przeznaczonych na wypłaty na wniosek oszczędzającego z IKE lub IKZE	4,26	23 745,73
d) innych	0,00	0,00
4) Należności z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego	559 393,05	0,00
a) akcji i praw z nimi związanych	559 393,05	0,00
b) obligacji skarbowych	0,00	0,00
c) bonów	0,00	0,00
d) pozostałych obligacji	0,00	0,00
e) certyfikatów	0,00	0,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	0,00	0,00
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00
5) Należności z tytułu odsetek	9 467,15	2 983,26
a) od rachunków bankowych	9 467,15	2 983,26
b) od składników portfela inwestycyjnego, w tym:*	0,00	0,00
– od obligacji	0,00	0,00
– od depozytów bankowych	0,00	0,00
– od bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
– od listów zastawnych	0,00	0,00
– od pozostałych	0,00	0,00
c) od kredytów	0,00	0,00
d) od pożyczek	0,00	0,00
e) inne	0,00	0,00
* należne odsetki od papierów wartościowych są wykazywane w portfelu inwestycyjnym	0,00	0,00
6) Należności od towarzystwa	0,00	0,00
a) pokrycie szkody	0,00	0,00
b) innych	0,00	0,00

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA [w złotych]

I. Dane uzupełniające o pozycjach bilansu:	31.12.2023	31.12.2022
7) Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego	12 301 324,23	1 545 916,43
a) akcji i praw z nimi związanych	3 496 624,23	1 545 916,43
b) obligacji skarbowych	8 804 700,00	0,00
c) bonów	0,00	0,00
d) pozostałych obligacji	0,00	0,00
e) certyfikatów	0,00	0,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	0,00	0,00
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00
8) Zobowiązania z tytułu pożyczek i kredytów	0,00	0,00
a) z tytułu pożyczek krótkoterminowych	0,00	0,00
b) z tytułu kredytów długoterminowych	0,00	0,00
c) z tytułu kredytów krótkoterminowych	0,00	0,00
d) innych	0,00	0,00
9) Zobowiązania wobec członków	8 928 866,53	5 764 247,69
a) wpłat	8 671 434,96	5 722 645,79
b) wypłat transferowych	257 431,57	41 601,90
c) pokrycia szkody	0,00	0,00
d) innych	0,00	0,00
10) Zobowiązania wobec towarzystwa	120 203,35	104 671,75
a) z tytułu opłaty od składki	120 203,35	104 671,75
b) z tytułu opłat transferowych	0,00	0,00
c) z tytułu opłat za zarządzanie	0,00	0,00
d) inne	0,00	0,00
11) Zobowiązania pozostałe	355 656,63	235 836,60
a) wypłat bezpośrednich	228 079,20	158 387,60
b) wypłat bezpośrednich ratalnych	435,43	0,00
c) innych	127 142,00	77 449,00
12) Informacje dotyczące portfela inwestycyjnego, w tym:	0,00	0,00
a) rodzaje instrumentów pochodnych z podaniem ich wartości nabycia oraz wartości godziwej	0,00	0,00
II. Dane uzupełniające o pozycjach rachunku zysków i strat:	01.01.2023–31.12.2023	01.01.2022–31.12.2022
1) Przychody	23 042 692,49	17 662 807,10
a) z rachunków środków pieniężnych	755 103,77	254 386,46
b) z depozytów bankowych	0,00	0,00
c) z obligacji	11 022 330,03	6 738 616,21
d) z bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
e) z listów zastawnych	0,00	120 970,96
f) z kredytów	0,00	0,00
g) inne w tym:	11 265 258,69	10 548 833,47
– dywidendy i udziały w zyskach	11 141 162,13	10 358 060,99
– odpisu dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	0,00	0,00
– pozostałe	124 096,56	190 772,48

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA [w złotych]

II. Dane uzupełniające o pozycjach rachunku zysków i strat:	01.01.2023–31.12.2023	01.01.2022–31.12.2022
2) Dodatnie różnice kursowe	109 025,59	2 361 383,97
a) ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji	0,00	931 683,09
– akcji i praw z nimi związanych	0,00	931 683,09
– bonów	0,00	0,00
– obligacji	0,00	0,00
– certyfikatów	0,00	0,00
– bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
– jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
– listów zastawnych	0,00	0,00
– innych	0,00	0,00
b) ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji	0,00	1 249 021,01
– akcji i praw z nimi związanych	0,00	1 249 021,01
– bonów	0,00	0,00
– obligacji	0,00	0,00
– certyfikatów	0,00	0,00
– bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
– jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
– listów zastawnych	0,00	0,00
– innych	0,00	0,00
c) ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	109 025,59	180 679,87
3) Wynagrodzenie depozytariusza z tytułu	58 516,48	48 723,28
a) refinansowania opłat na rzecz innych podmiotów krajowych	26 758,95	24 174,05
b) refinansowania opłat na rzecz subdepozytariuszy	6 544,19	4 752,26
c) opłat za przechowywanie	23 038,34	17 591,97
d) opłat za rozliczanie	2 175,00	2 205,00
e) weryfikacji wartości jednostki	0,00	0,00
f) prowadzenia rachunków i przelewów	0,00	0,00
g) innych	0,00	0,00
4) Ujemne różnice kursowe	8 220 488,76	225 967,39
a) ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji	69 617,48	0,00
– akcji i praw z nimi związanych	69 617,48	0,00
– bonów	0,00	0,00
– obligacji	0,00	0,00
– certyfikatów	0,00	0,00
– bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
– jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
– listów zastawnych	0,00	0,00
– innych	0,00	0,00
b) ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z wyceny inwestycji	7 956 396,10	0,00
– akcji i praw z nimi związanych	6 785 543,73	0,00
– bonów	0,00	0,00
– obligacji	1 170 852,37	0,00
– certyfikatów	0,00	0,00
– bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
– jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
– listów zastawnych	0,00	0,00
– innych	0,00	0,00

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA [w złotych]

II. Dane uzupełniające o pozycjach rachunku zysków i strat:	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
c) ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	194 475,18	225 967,39
5) Informacje na temat wielkości kosztów danin publicznoprawnych z podaniem przedmiotu opodatkowania i podstawy prawnej	491 651,97	582 935,20
a) podatek od dywidend wypłacanych przez spółki mające siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie przepisów podatkowych obowiązujących w danym kraju (art. 137 ust 3 Ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych)	491 651,97	582 935,20
6) Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	6 813 501,41	-3 589 942,42
a) akcji i praw z nimi związanych	7 371 041,41	3 836 067,16
b) obligacji skarbowych	-1 310 540,00	-6 173 360,00
c) bonów	0,00	0,00
d) pozostałych obligacji	753 000,00	-1 257 849,58
e) certyfikatów	0,00	0,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	0,00	5 200,00
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00
7) Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	121 727 607,01	-77 101 272,40
a) akcji i praw z nimi związanych	89 631 249,02	-68 140 185,01
b) obligacji skarbowych	13 062 850,00	-387 100,00
c) bonów	0,00	0,00
d) pozostałych obligacji	19 033 507,99	-8 574 740,59
e) certyfikatów	0,00	0,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	0,00	753,20
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00

10. ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ

W listopadzie 2023 roku do Funduszu wpłynęło oświadczenie ING Bank Śląski S.A. o wypowiedzeniu Umowy o przechowywanie aktywów, zawartej z Funduszem, którego powodem jest zaplanowane przez Zarząd ING Bank Śląski S.A. zaprzestanie świadczenia usług depozytariusza. Aktualnie trwa proces wyboru nowego banku depozytariusza dla zarządzanego przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. Funduszu. Zakończenie procesu zmiany depozytariusza dla Funduszu planowane jest do końca III kwartału 2024 r. Złożone w listopadzie 2023 roku wypowiedzenie przez obecnego depozytariusza oraz rozpoczęte w roku 2023 procedura wyboru nowego depozytariusza nie mają wpływu na sprawozdanie finansowe Funduszu za rok 2023.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, nie wystąpiły żadne zdarzenia po dacie bilansowej, które powodowałyby konieczność wprowadzenia korekt, ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Warszawa, dnia 14 marca 2024 r.

Wiktoria Braun
Prezes Zarządu

Marcin Majerowski
Wiceprezes
Zarządu

Marian Kopa
Główny Księgowy
Funduszu

4

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Walnego Zgromadzenia
i Rady Nadzorczej Powszechnego
Towarzystwa Emerytalnego PZU SA

SPRAWOZDANIE Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU („Fundusz”), które zawiera:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego;
- bilans oraz zestawienie portfela inwestycyjnego sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 r.;

oraz sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.:

- rachunek zysków i strat;
- zestawienie zmian w aktywach netto;
- zestawienie zmian w kapitale własnym;

oraz

- dodatkowe informacje i objaśnienia; („sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe Funduszu:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Funduszu na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz finansowych wyników działalności za rok obrotowy zakończony tego dnia, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;

- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi Fundusz przepisami prawa oraz statutem Funduszu;
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna z naszym sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 14 marca 2024 r.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów oraz Radę Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego („KSB”);
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”);
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE („rozporządzenie UE”);

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami i regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Funduszu zgodnie z Międzynarodowym kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych („Kodeks IESBA”), przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do naszego badania sprawozdania finansowego w Polsce i spełniliśmy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IESBA. W trakcie badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Funduszu zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas naszego badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości, a przy formułowaniu naszej opinii podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw. Zidentyfikowaliśmy następującą kluczową sprawę badania:

Wycena składników portfela inwestycyjnego Funduszu

Wartość bilansowa portfela inwestycyjnego Funduszu wyniosła na dzień 31 grudnia 2023 r. 724 623 tys. złotych i na dzień 31 grudnia 2022 r. 502 334 tys. złotych.

Odniesienie do sprawozdania finansowego: zestawienie portfela inwestycyjnego, bilans - pozycja portfel inwestycyjny, wprowadzenie do sprawozdania finansowego – punkt 9.2 Wycena papierów wartościowych.

Kluczowa sprawa badania

Portfel inwestycyjny stanowi najistotniejszą wartościowo pozycję w bilansie Funduszu. W skład powyższego portfela wchodzi głównie aktywa notowane na aktywnym rynku oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny (6%).

Zgodnie z polityką rachunkowości Funduszu, opartej na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych (z późn. zm.), składniki portfela inwestycyjnego Funduszu wycenia się w wartości rynkowej, z zachowaniem zasady ostrożności, o której mowa w art. 7 ustawy o rachunkowości.

Przyjęcie przez Fundusz nieprawidłowych kursów wyceny dla notowanych papierów wartościowych może doprowadzić do istotnego zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym Funduszu. Natomiast wycena składników lokat nienotowanych na rynku wyceny w oparciu o model wykorzystujący dane nieobserwowalne wymaga od Zarządu Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A. („Towarzystwo”) zastosowania znaczącego osądu, a nieprawidłowości w zakresie doboru danych wejściowych zarówno obserwowalnych jak i nieobserwowalnych do modelu mogą doprowadzić do istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego Funduszu.

Z powyższych względów obszar ten został przez nas uznany za kluczową sprawę badania.

Nasza reakcja

Nasze procedury badania z zakresu wyceny instrumentów finansowych obejmowały, między innymi:

- ocenę zastosowanych przez Fundusz metod wyceny składników portfela inwestycyjnego w świetle stosowanej polityki rachunkowości Funduszu, standardów rynkowych oraz wymogów prawnych i regulacyjnych, w tym ocenę spójności ich stosowania;
- ocenę zaprojektowania i wdrożenia wybranych kontroli wewnętrznych mających na celu weryfikację poprawności wyceny składników portfela inwestycyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli dziennego uzgodnienia przez Towarzystwo wartości aktywów netto Funduszu do niezależnej wyceny przeprowadzanej przez depozytariusza;
- niezależną ocenę przyjętych na 31 grudnia 2023 r. przez Zarząd Towarzystwa założeń dotyczących ryzyka kredytowego emitenta, w kontekście kondycji finansowej emitenta, zewnętrznych uwarunkowań rynkowych, w tym także zdarzeń mających miejsce po dacie bilansowej, a także poprzez analizę dostępnych danych finansowych emitenta oraz zewnętrznych danych rynkowych;
- uzgodnienie ilości składników portfela inwestycyjnego Funduszu na dzień 31 grudnia 2023 r. do otrzymanego przez nas potwierdzenia z banku depozytariusza;
- niezależną wycenę wybranej próby składników portfela inwestycyjnego Funduszu i porównanie do wyceny Funduszu; wyjaśnienie ewentualnych istotnych różnic.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa za sprawozdanie finansowe

Zarząd Towarzystwa, pełniący dla Funduszu funkcję kierownika jednostki, jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz zgodnie z ustawą o rachunkowości, wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Fundusz przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd Towarzystwa uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Funduszu do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd Towarzystwa albo zamierza dokonać rozwiązania Funduszu, zaniechać prowadzenia działalności, albo gdy nie ma żadnej realnej alternatywy dla rozwiązania Funduszu lub zaniechania prowadzenia działalności.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości Zarząd oraz członkowie Rady Nadzorczej Towarzystwa są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania

przewidziane w tej ustawie. Członkowie Rady Nadzorczej Towarzystwa są odpowiedzialni za nadzór nad procesem sprawozdawczości finansowej Funduszu.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędów i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Funduszu ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd Towarzystwa, obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędów, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej Funduszu;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd Towarzystwa;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Towarzystwa zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Funduszu

do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania sprawozdania finansowego. Przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Fundusz zaprzestanie kontynuacji działalności;

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, a także czy sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Towarzystwa informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Towarzystwa oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz informujemy o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o działaniach podjętych w celu wyeliminowania zagrożeń lub zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu Towarzystwa wskazaliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy uznając je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają ich publicznego ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że sprawa nie powinna być komunikowana w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje wynikające z jej ujawnienia przeważałyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje

Na inne informacje składają się:

- oświadczenie depozytariusza,
- informacja Zarządu Towarzystwa skierowana do członków Funduszu

(razem „inne informacje”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa

Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za inne informacje zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje innych informacji.

W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z innymi informacjami, i czyniąc to, rozważenie, czy nie są one istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone. Jeżeli na podstawie wykonanej pracy stwierdzimy istotne zniekształcenie w innych informacjach, to jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Nie mamy żadnych spraw do zakomunikowania.

SPRAWOZDANIE NA TEMAT INNYCH WYMOGÓW PRAWA I REGULACJI

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Towarzystwa odpowiada za zapewnienie zgodności działania Funduszu z regulacjami ostrożnościowymi.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania, czy Fundusz przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach.

Celem badania sprawozdania finansowego nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania przez Fundusz obowiązujących regulacji ostrożnościowych, a zatem nie wyrażamy opinii na ten temat.

W oparciu o przeprowadzone badanie sprawozdania finansowego, informujemy, że nie zidentyfikowaliśmy przypadków naruszenia przez Fundusz, w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, które mogłyby mieć istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe.

Oświadczenie na temat świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczylśmy zabronionych usług niebędących badaniem, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani po raz pierwszy do badania rocznego sprawozdania finansowego Funduszu uchwałą Rady Nadzorczej Towarzystwa z dnia 8 kwietnia 2014 r. oraz ponownie w kolejnych latach, w tym uchwałą z dnia 22 lipca 2021 r. do badania rocznego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2023 r. Całkowity nieprzerwany okres zlecenia badania wynosi 10 lat począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

Magdalena Grzesik

Kluczowy biegły rewident

Nr w rejestrze 12032

Tadeusz de Ville

Pełnomocnik

Warszawa, 15 marca 2024 r.

5

OŚWIADCZENIE DEPOZYTARIUSZA

Katowice, 14 marca 2024 r.

Działając stosownie do dyspozycji § 38 pkt 2) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych – ING Bank Śląski S.A. jako Depozytariusz dla Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU (zwanego dalej Funduszem) oświadcza, że dane przedstawione w sprawozdaniu finansowym Funduszu za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., sporządzonego 14 marca 2024 r. są zgodne ze stanem faktycznym.

*Elektronicznie
podpisany przez*

Beata Langosz

*Elektronicznie
podpisany przez*

Wioletta Stań

Skontaktuj się z nami

Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA

Rondo Ignacego Daszyńskiego 4

00-843 Warszawa

801 102 102 pzu.pl/ikze pzu.pl/ike

Opłata zgodna z taryfą operatora

DEKLARACJA ZASAD POLITYKI INWESTYCYJNEJ DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU

Obowiązuje od 13 kwietnia 2015 roku.

ROZDZIAŁ 1

Zasady ogólne

§ 1

1. Dobrowolny Fundusz Emerytalny PZU („Fundusz”) inwestuje środki powierzone mu przez klientów („Oszczędzających”) w instrumenty finansowe zgodnie z ustawą o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych („Ustawa”).
2. Celem inwestowania środków Funduszu jest:
 - 1) maksymalizacja wzrostu wartości jednostki rozrachunkowej, przy założonym poziomie akceptowanego ryzyka i zachowaniu wymogów dotyczących płynności Funduszu;
 - 2) osiągnięcie stabilnego wzrostu wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu w długim okresie;
 - 3) zapewnienie bezpieczeństwa lokat Funduszu, poprzez ograniczanie ryzyka inwestycyjnego.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego.
4. Neutralny poziom alokacji aktywów Funduszu wynosi 50% w akcje oraz 50% w instrumenty dłużne.
5. Fundusz nie odzwierciedla składu indeksów wchodzących w skład benchmarku dla lokat Funduszu.
6. Wartość aktywów Funduszu może charakteryzować się istotną zmiennością wynikającą ze struktury portfela inwestycyjnego oraz techniki zarządzania portfelowego.

ROZDZIAŁ 2

Ryzyko

§ 2

1. Pełna informacja na temat ryzyka zawarta jest w Prospekcie informacyjnym DFE PZU i opisie ryzyka

inwestycyjnego oraz związanego z członkostwem w Funduszu DFE PZU (dostępna na stronie internetowej pzu.pl).

2. Do istotnych ryzyk związanych z działalnością inwestycyjną Funduszu można zaliczyć:
 - 1) ryzyko makroekonomiczne – ryzyko koniunktury gospodarczej, która ma znaczny wpływ na wycenę instrumentów udziałowych z portfela inwestycyjnego;
 - 2) ryzyko inflacji, która może obniżyć realną stopę wzrostu z portfela;
 - 3) ryzyko rynkowe – ryzyko spadku rynkowych cen aktywów wchodzących w skład portfela Funduszu;
 - 4) ryzyko kredytowe – ryzyko niewywiązania się w terminie ze zobowiązań emitentów instrumentów dłużnych nabytych do portfela funduszu;
 - 5) ryzyko gwaranta – ryzyko niewywiązania się w terminie ze zobowiązań gwaranta emisji instrumentów dłużnych nabytych do portfela funduszu;
 - 6) ryzyko specyficzne dla działalności poszczególnych spółek, których akcje znajdują się w portfelu inwestycyjnym;
 - 7) ryzyko stopy procentowej – ryzyko utraty wartości aktywów w konsekwencji ich wrażliwości na zmiany stóp procentowych;
 - 8) ryzyko walutowe – kursy walut mają bezpośredni wpływ na wycenę aktywów zagranicznych i pośredni wpływ na sytuację finansową eksporterów i importerów, których akcje są w posiadaniu Funduszu;
 - 9) ryzyko płynności – ryzyko niedostatecznej płynności danego papieru wartościowego na rynku, powodujące brak możliwości nabycia/sprzedaży papieru bez wpływu na cenę w określonym czasie i w wielkości umożliwiającej realizację strategii inwestycyjnej Funduszu lub zobowiązań finansowych;
 - 10) ryzyko koncentracji – ryzyko nadmiernego zaangażowania aktywów w jeden instrument, lub sektor rynku, który mogą dotknąć nieoczekiwane straty;

- 11) ryzyko związane z przechowywaniem aktywów – ryzyko spadku wartości aktywów w wyniku niewywiązywania się Depozytariusza ze swoich zobowiązań;
 - 12) ryzyko rozliczenia – ryzyko spadku wartości aktywów w związku z niewywiązywaniem się drugiej strony transakcji rynkowej z warunków transakcji;
 - 13) ryzyko uregulowań prawnych – zmian prawa, które mogą negatywnie wpłynąć zarówno na proces inwestowania, jak i na oczekiwane korzyści podatkowe uczestników Funduszu.
3. Fundusz dąży do ograniczania ryzyka poprzez:
 - 1) dywersyfikację portfela aktywów Funduszu;
 - 2) określenie limitów zaangażowania dla poszczególnych lokat;
 - 3) określenie formalnych kryteriów doboru lokat;
 - 4) wielostopniowy system akceptacji decyzji inwestycyjnych i transakcji.

ROZDZIAŁ 3

Dywersyfikacja aktywów

§ 3

1. Dywersyfikacja portfela polega na podziale aktywów Funduszu pomiędzy:
 - 1) różne kategorie instrumentów;
 - 2) różne sektory gospodarki – w przypadku inwestycji w akcje;
 - 3) wiele instrumentów w ramach poszczególnych kategorii, dzięki czemu utrata wartości jednego z aktywów ma ograniczony wpływ na wartość całego Funduszu.
2. Fundusz dokonuje dywersyfikacji portfela pomiędzy następujące kategorie aktywów:
 - 1) akcje spółek;
 - 2) papiery dłużne Skarbu Państwa i podobnych emitentów;
 - 3) papiery dłużne przedsiębiorstw i gmin;
 - 4) inne kategorie lokat dopuszczalne zgodnie z Ustawą.
3. Dywersyfikacja portfela dokonywana jest zgodnie z ustalonym systemem limitów zaangażowania.

ROZDZIAŁ 4

Limity zaangażowania

§ 4

1. Fundusz w działalności inwestycyjnej stosuje maksymalne limity zaangażowania w poszczególne kategorie instrumentów oraz w pojedyncze instrumenty nabywane do portfela.
2. Limity zaangażowania ustalane są zgodnie z:
 - 1) przepisami Ustawy,
 - 2) statutem Funduszu,

- 3) aktami wewnętrznymi, zawierającymi m.in. dodatkowe ograniczenia w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych, które mają na celu podwyższenie bezpieczeństwa zarządzanych aktywów.
3. Wartość akcji i kwitów depozytowych notowanych w kraju i za granicą nie może przekroczyć 80% wartości aktywów Funduszu.
4. Wartość papierów wartościowych jednego emitenta nie może stanowić więcej niż 10% wartości aktywów Funduszu.
5. Wartość akcji jednej spółki może stanowić maksymalnie 30% wartości wszystkich akcji Funduszu, pod warunkiem nieprzekroczenia limitów ustawowych.

ROZDZIAŁ 5

Kryteria doboru lokat

§ 5

1. Podstawowym kryterium doboru lokat Funduszu jest długoterminowy wzrost wartości aktywów Funduszu, przy akceptowalnym poziomie ryzyka.
2. Aktywa Funduszu lokowane są przede wszystkim w akcje, głównie spółek krajowych, dłużne papiery wartościowe emitowane m.in. przez Skarb Państwa, korporacje, samorzady oraz instrumenty rynku pieniężnego.
3. Proporcje dotyczące podziału pomiędzy kategoriami lokat, w ramach obowiązujących przepisów prawa, uzależnione będą od możliwości wzrostu wartości poszczególnych instrumentów finansowych przy uwzględnieniu bieżącej i oczekiwanej sytuacji rynkowej zarówno na rynkach akcji, jak i dłużnych instrumentów finansowych.

§ 6

Fundusz, przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych na rynkach akcji, uwzględnia m.in.:

- 1) ocenę bieżącej i przyszłej sytuacji makroekonomicznej kraju emitenta;
- 2) ocenę fundamentalną emitenta, w tym m.in. bieżącą i oczekiwaną sytuację ekonomiczno-finansową emitenta oraz jego pozycję rynkową;
- 3) przewidywaną stopę zwrotu z inwestycji z uwzględnieniem ryzyka;
- 4) udział akcji w indeksach giełdowych oraz kapitalizację;
- 5) płynność oraz free float poszczególnych papierów wartościowych.

§ 7

1. W przypadku inwestycji w krajowe papiery dłużne Skarbu Państwa, decyzje inwestycyjne podejmowane są po uwzględnieniu sytuacji makroekonomicznej, a w szczególności:

- 1) wielkości inflacji i oczekiwań inflacyjnych;
 - 2) wielkości deficytu budżetowego i deficytu finansów publicznych;
 - 3) wysokości deficytu na rachunku obrotów bieżących;
 - 4) wysokości realnych stóp procentowych;
 - 5) prognozy wzrostu PKB Polski;
 - 6) kursu złotego w stosunku do euro i dolara.
2. Dobór poszczególnych obligacji do portfela uwzględnia w szczególności:
- 1) prognozy zmian cen poszczególnych instrumentów dłużnych;
 - 2) dochodowość nabywanych obligacji i jej przewidywane zmiany;
 - 3) wielkość i płynność emisji;
 - 4) planowane emisje dłużnych papierów emitowanych przez Skarb Państwa;
 - 5) względną wycenę obligacji w stosunku do innych obligacji;
 - 6) względną wycenę obligacji do rynku *swap*;
 - 7) wartość parametru *Modified Duration*.
3. W przypadku inwestycji w papiery dłużne wyemitowane przez podmioty inne niż rządy państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, ich nabycie wymaga dodatkowo:
- 1) dokonania analizy emisji i emitenta;
 - 2) przyznania limitu zaangażowania przez Komitet Kredytowy.

§ 8

W przypadku inwestycji w inne aktywa dopuszczone prawem decyzja o ich nabyciu uwzględnia:

- 1) analizę opłacalności inwestycji;
- 2) analizę czynników ryzyka związanych z dokonywaną inwestycją;
- 3) analizę kosztów ponoszonych przez Fundusz bezpośrednio i pośrednio;
- 4) dokumentację prawną.

ROZDZIAŁ 6

System akceptacji decyzji inwestycyjnych

§ 9

1. Decyzje alokacyjne dotyczące podziału aktywów Funduszu pomiędzy określone klasy aktywów, po uzyskaniu opinii Komitetu Inwestycyjnego, podejmuje Dyrektor Biura Inwestycyjnego, natomiast dopuszczalne odchylenia alokacji od wyznaczonego celu określa członek Zarządu nadzorujący działalność inwestycyjną Funduszu.
2. Decyzje inwestycyjne i transakcje podejmowane są z zachowaniem ustanowionych limitów zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.

3. Ocena ryzyka kredytowego emitenta (zdolność emitenta do terminowej spłaty zobowiązań) dokonywana jest przez Komitet Kredytowy, który określa dopuszczalny limit zaangażowania dla papierów dłużnych danego emitenta.

ROZDZIAŁ 7

Zakazy inwestycyjne

§ 10

1. Aktywa Funduszu nie mogą być lokowane w:
 - 1) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez powszechne towarzystwo zarządzające tymi funduszami;
 - 2) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariusza powszechnego towarzystwa zarządzającego tymi funduszami;
 - 3) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do podmiotów określonych w pkt 1 i 2;
 - 4) instrumentach finansowych, których wartość w istotnym stopniu zależy od wartości instrumentów finansowych określonych w pkt 1-3.
2. Fundusz nie może:
 - 1) zbywać swoich aktywów:
 - a) towarzystwu zarządzającemu funduszem,
 - b) członkom zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa,
 - c) osobom zatrudnionym w towarzystwie,
 - d) osobom pozostającym z osobami wymienionymi w lit. b-c w związku małżeńskim, stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia włącznie,
 - e) akcjonariuszom towarzystwa,
 - f) podmiotowi związanemu w stosunku do towarzystwa,
 - g) podmiotowi związanemu w stosunku do akcjonariuszy towarzystwa;
 - 2) nabywać za swoje aktywa aktywów od któregośkolwiek z podmiotów wymienionych w pkt 1;
 - 3) udzielać pożyczek, gwarancji i poręczeń, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w Ustawie.

ROZDZIAŁ 8

Benchmark, do którego porównywane są osiągnięte przez Fundusz stopy zwrotu

§ 11

1. Benchmarkiem służącym do porównywania wyników inwestycyjnych Funduszu jest portfel składający się w 50% z indeksu **WIG30** oraz w 50% z indeksu **Treasury BondSpot Poland** (TBSP.Index).

2. Stopa zwrotu benchmarku (SZB), o którym mowa w ust. 1, wyliczana jest zgodnie z poniższym wzorem:

$$SZB = 0,5 * \left[\left(\frac{WIG\ 30\ n}{WIG\ 30\ k} - 1 \right) * 100\% \right] + 0,5 * \left[\left(\frac{TBSP.\ Index\ n}{TBSP.\ Index\ k} - 1 \right) * 100\% \right],$$

gdzie:

- 1) SZB – stopa zwrotu benchmarku za dany okres rozliczeniowy,
- 2) WIG30 n – wartość indeksu WIG30, publikowana przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie, w ostatnim dniu okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku,
- 3) WIG30 k – wartość indeksu WIG30, publikowana przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie, w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku,
- 4) TBSP.Index n – wartość indeksu obligacji skarbowych na rynku Treasury BondSpot Poland (TBSP.Index), publikowana przez BondSpot S.A., w ostatnim dniu okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku,
- 5) TBSP.Index k – wartość indeksu obligacji skarbowych na rynku Treasury BondSpot Poland (TBSP.Index), publikowana przez BondSpot S.A., w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu, dla którego oblicza się stopę zwrotu z benchmarku.